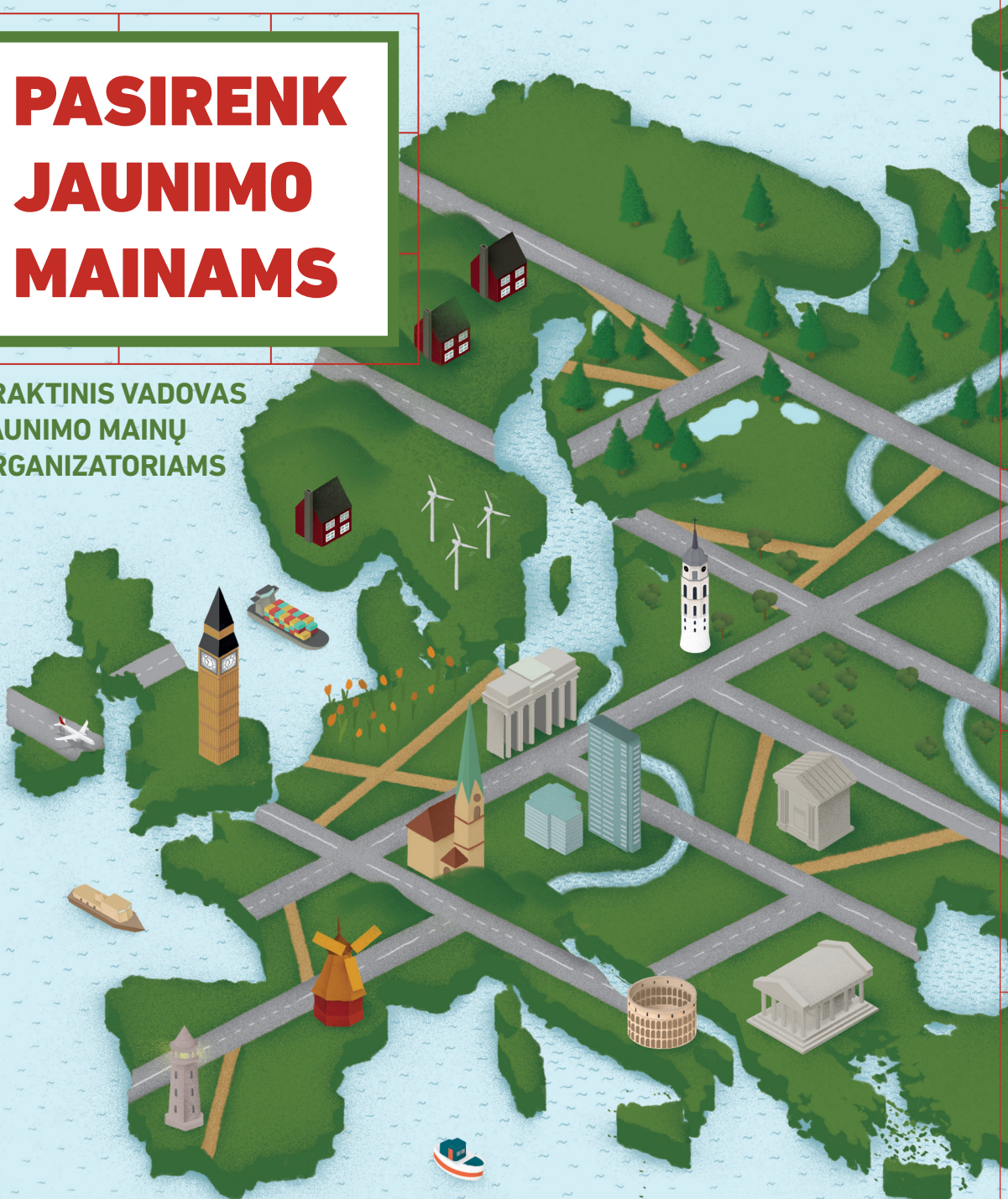

PASIRENK JAUNIMO MAINAMS

PRAKTINIS VADOVAS
JAUNIMO MAINŲ
ORGANIZATORIAMS

PASIRENK JAUNIMO MAINAMS

**PRAKTINIS VADOVAS
JAUNIMO MAINŲ
ORGANIZATORIAMS**

Vilnius 2015

PRADŽIAI

Galvoje knibžda mintis įgyvendinti tarptautinius jaunimo mainus? Kviečiame jus nepakartojamai tarptautinei patirčiai, dėl kurios verta pasistengti, kuri kupina iššūkių, žadinanti įvairias emocijas ir visada kitokia. Rengti jaunimo mainus – tai būti atsakingiems už tarptautinio renginio bendraamžiams koordinavimą, finansų valdymą, tarptautinę partnerystę ir bendraminčių mokymąsi. Tokia patirtis – neeilinė!

Ruošiantis šiai veiklai jums prireiks pagalbos. Jei ieškote, nuo ko pradėti, pirmiausiai siūlome perskaityti šį praktinį jaunimo mainų organizatorių vadovą, kuriame pateikiama visa jaunimo mainų projektų abėcėlė – nuo idėjos išgryninimo iki tęstinumo užtikrinimo.

Leidinyje rasite informacijos apie jaunimo mainų projektus, kokybinius ir formaliuosius projekto paraiškos tinkamumo kriterijus, neformalųjį ugdymą ir kitus metodus, skirtingus projekto etapus, partnerystę, tarpkultūrinį mokymąsi bei tolimesnės veiklos galimybes. Žingsnis po žingsnio susipažinsite su tarptautinių jaunimo mainų organizavimo virtuve, gausite naudingų patarimų, rasite atsakymus į kylančius klausimus, sužinosite naujų įrankių ir pan. Ar esate pasiruošę šiai kelionei?

Šis praktinis vadovas sukurtas jauniems žmonėms, planuojantiems įgyvendinti savo jaunimo mainų projektą. Leidinys taps naudingu įrankiu su jaunimu dirbantiems asmenims, mokymo vadovams, konsultantams, norintiems pristatyti galimybę rengti jaunimo mainų projektą pagal Europos Sąjungos programos „Erasmus+“ jaunimo sritį.

Leidinį sukūrė Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra, Europos Sąjungos programos „Erasmus+“ jaunimo srities nacionalinė agentūra Lietuvoje.

Jei turite pasiūlymų ar komentarų dėl šio leidinio tobulinimo, rašykite mums info@jtba.lt.

Autorės – Agnė Rapalaitė, Alina Bechtereová
Redakcija – Vaiva Ružaitė, Roberta Čepulytė, Tomas Taškauskas, Marek Ivanovskis
Dizainas – Monika Bučmytė

Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra Europos Sąjungos programos „Erasmus+“ jaunimo srities nacionalinė agentūra Lietuvoje

2015

Šis leidinys finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

JAUNIMO
TARPTAUTINIO
BENDRADARBIAVIMO
AGENTŪRA

Erasmus+

TURINYS

PRADŽIAI	3.	47. Finansavimas
		49. Papildomas finansavimas
JAUNIMO MAINAI – KAS TAI?	8.	50. KONFLIKTŲ SPRENDIMAS, RIZIKOS ĮVERTINIMAS IR SVARBŪS DOKUMENTAI
Jaunimo mainai - tai...		50. Konfliktų sprendimas
PROJEKTO IDĖJA	11.	51. Rizikų valdymas
Ko siekiate savo projektu?	12.	51. Svarbūs dokumentai
NEFORMALUSIS MOKYMASIS	14.	54. Į(SI)VERTINIMAS
Patirtinis mokymasis	14.	55. Kada reflektuoti?
Aktyvus dalyvavimas	17.	56. Kaip reflektuoti?
PROJEKTO TINKAMUMO KRITERIJAI	20.	58. MOKYMO SI IR PASIEKIMŲ PRIPAŽINIMAS
Viktorina!	20.	58. Youthpass
Kur ieškoti pagalbos?	25.	60. TARPKULTŪRINIS MOKYMASIS
PARTNERYSTĖ	27.	62. DALYVIŲ IR GRUPĖS VADOVŲ ATSAKOMYBĖS
OTLAS – susirask organizaciją	28.	63. MATOMUMAS, SKLAIDA IR PROJEKTO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS
Pažink projekto partnerį	29.	68. TOLIMESNĖ VEIKLA
Projekto partnerių atsakomybės	30.	69. GALUTINĖ ATASKAITA
Būtinai aptarkite	32.	70. ŽODYNĖLIS
Keli patarimai partnerystei	33.	71. PRIEDAI
PRIEŠ PILDANT PARAIŠKĄ	36.	?? NAUDOTA LITERATŪRA
Bendri pasiūlymai projektų teikėjams	36.	?? Youthpass
PARAIŠKOS PILDYMAS	38.	
VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS	42.	
Programos subalansavimas	42.	
PASIRENGIMAS PROJEKTUI	45.	
Išankstinio planavimo vizitas (IPV)	45.	
Veiklos planas	45.	
Komunikacija	46.	

*1

What is a Youth Exchange?
[interaktyvus]. SALTO-
YOUTH Resource Centre,
2011.
Prieiga per internetą:
<https://goo.gl/VAHTCA>

<https://goo.gl/9338k01>^{*1}

Peržiūrėkite šį video ir atsakykite į klausimus:

- Kas yra jaunimo mainai?
- Kokios veiklos gali vykti per jaunimo mainus?
- Ką dalyviai gali išmokti jaunimo mainuose?

JAUNIMO MAINAI – KAS TAI?

Jaunimo mainai – tai...

Jaunimo mainų projektai suteikia galimybę jaunų žmonių grupėms iš skirtingų šalių susitikti ir veikti kartu iki 21 dienos. Jaunimo mainų dalyviai kartu įgyvendina bendrą programą, kurią patys sukūrė ir paruošė dar prieš prasidedant mainams, – įvairias kūrybines dirbtuves, pratimus, debatus, vaidmenų žaidimus, simuliacijas, lauko veiklas ir t. t.

Jaunimo mainai padeda jauniems žmonėms ugdytis įvairias kompetencijas, susipažinti su svarbiomis socialinėmis temomis, pažinti kitas kultūras, įpročius ir gyvenimo būdą, daugiausiai per mokymąsi iš bendraamžių ir su jais, stiprinti vertybes ir solidarumo jausmą, demokratiją, draugystės ryšius ir pan.

Mokymasis jaunimo mainuose skatinamas taikant jaunimo neformaliojo ugdymo metodus. Jaunimo mainai grindžiami tarptautine partneryste tarp dviejų ar daugiau šalių iš Europos Sąjungos ar už jos ribų.²

Kas nėra jaunimo mainų projektas?

- + Akademinės studijų kelionės
- + Veiklos, priskiriamos turizmui
- + Pasirodymų turnė
- + Darbo stovyklos
- + Mainų veiklos, siekiančios pelno
- + Festivaliai
- + Sporto varžybos
- + Politiniai susitikimai
- + Metiniai organizacijų susitikimai

Kai kurios iš šių veiklų gali tapti jaunimo mainų projekto ar vietinių veiklų nacionalinėse grupėse dalimi (pavyzdžiui, per jaunimo mainus tyrinėjote, kaip muzika gali skatinti pilietinį aktyvumą, o projekto tęstinumui kiekviena šalis nusprendė surengti nedidelį muzikinį festivalį rezultatams pristatyti). Svarbiausia, kad šios veiklos netaptų jaunimo mainų pagrindu, o tik prisidėtų prie pagrindinio tikslo įgyvendinimo.

TARPTAUTINIAI
partnerystė tarp dviejų ar daugiau vienodo dydžio grupių iš skirtingų šalių

JAUNIMO
13–30 metų jauni žmonės

MAINAI
apsikeitimas požiūriais, idėjomis, perspektyvomis ir mokymasis kartu, gebėjimas panaudoti skirtumus siekiant bendrų tikslų.³

² Erasmus+ programos vadovas 2015 m. [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://erasmus-plus.lt/uploads/files/2015-programos-vadovas-lt.pdf>

³ International Youth Exchange Guide [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/fSJe91>

**JAUNIMO MAINAI
GRINDŽIAMSI TARPTAUTINE
PARTNERyste TARP DVIEJŲ
AR DAUGIAU ŠALIŲ IŠ
EUROPOS SĄJUNGOS AR UŽ
JOS RIBŲ**

Jaunimo mainai susideda ir 3 pagrindinių etapų:

Pasiruošimas

Besiruošdami jūs ir bendraminčiai iš kitų šalių ir organizacijų turėsite susitarti dėl bendros jaunimo mainų temos ir susiplanuoti projektą, surasti dalyvius, apsispręsti dėl metodų ir veiklų, kurios geriausiai atspindi dalyvių poreikius ir programos „Erasmus+“ keliamus tikslus. Taip pat šiame etape gali įvykti Išankstinis planavimo vizitas (IPV), per kurį galėsite susitikti su partneriais, aptarti įvairius mainų organizavimo aspektus ir pasidalinti atsakomybėmis. Ypač svarbu turėti aiškų ir detalų veiklos planą, žinoti, kas ir už ką atsakingas, aptarti, kaip komanda spręs kylančias problemas, kaip partneriai atrinks ir paruoš dalyvius šiai tarptautinei patirčiai

Įgyvendinimas

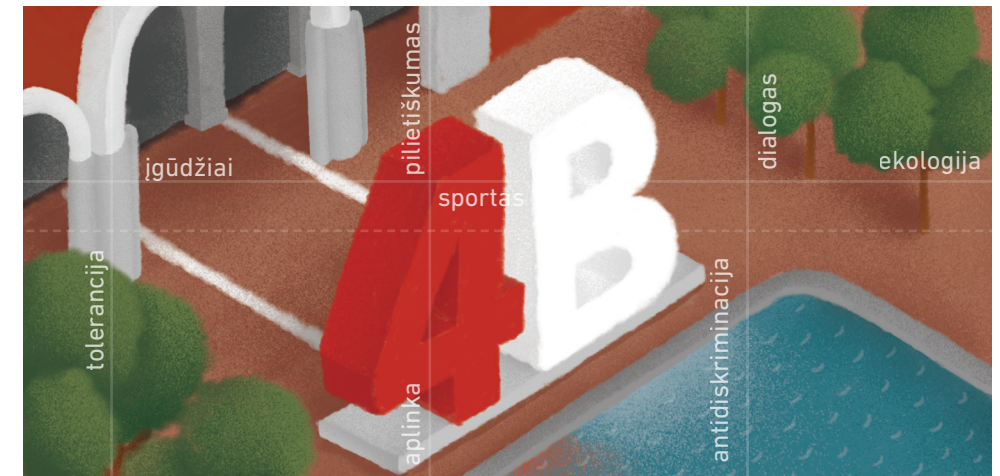
Šiame etape įvyksta jaunimo mainų veikla, kurioje dalyviai ir grupių vadovai susitinka vienoje vietoje. Susitikę jaunuoliai nagrinėja pasirinktą temą įgyvendindami įvairias veiklas

Įsivertinimas ir projekto tęstinumas

Šiame etape projekto rengėjai ir dalyviai įvertina projekto veiklas ir pasiektus tikslus, mokymosi pasiekimus, suformuluoja rekomendacijas ateities veiklų įgyvendinimui. Šiame etape taip pat planuojama ir įgyvendinama projekto rezultatų sklaida, numatomas projekto tęstinumas – naujų bendrų veiklų rengimo galimybės

PROJEKTO IDĖJA

Yra daugybė būdų, kaip gali gimti projekto idėja. Pirmiausiai atidžiai apsižvalgykite aplink. Kas jums patinka ir kas netenkina supančioje aplinkoje? Ar įmanoma, kad ir kitose šalyse yra jaunuolių, kuriems svarbūs tie patys dalykai ir kurie norėtų pasikeisti nuomonėmis? Jei atsakymas yra „taip“, jūs jau turite projekto idėją.

Taip pat galite pasinaudoti vadinamuoju „4B“ metodu. Sakoma, kad geriausias idėjos žmonėms šauna miegamajame (**Bedroom**), vonioje (**Bathroom**), balkone (**Balcony**) ir rūsyje (**Basement**). Čia atsipalaiduojate, niekas jums netrukdo ir nevaržo jūsų vaizduotės. Neformali aplinka padeda apmąstyti svarbius dalykus, pvz., temas ar veiklas, kurias norėtumėte išbandyti su tarptautiniais partneriais.

Galbūt priklausote organizacijai, kurios veiklos ir tikslai turi labai aiškia kryptį. Jūs ir jūsų kolegos norėtumėte gilintis į temą, su kuria dirbote iki šiol. Nekyla nė menkiausias abejonės, kad rasite tarptautinius partnerius, kurie norėtų analizuoti šią temą kartu su jumis. Žemiau pateikiame keletą raktažodžių, kurie sužadins minčių, kam galėtumėte skirti savo jaunimo mainų projektą.

Jau radote sau ir savo draugams įdomią ar svarbią temą? Gal tai nardymas arba viešasis kalbėjimas? Jei pasirinkote projekto idėją, pagalvokite, koks pavadinimas geriausiai ją atskleistų. Projekto pavadinimas neturėtų būti ilgas, svarbiausia – aiškumas ir įtaigumas. Užsirašykite projekto pavadinimą, kad jis būtų po ranka tolimesniuose projekto planavimo žingsniuose.

Ko siekiate savo projektu?

Prieš pradėdami kelionę turite aiškiai žinoti, kur link keliaujate, t. y. ko siekiate savuoju projektu. Norint gauti finansavimą jaunimo mainų idėjai, ji turi atitikti vieną ar daugiau jaunimo mobilumo programos tikslų. Kitaip tariant, jei planuojate įgyvendinti veiklą, kuri nebūtinai atitinka „Erasmus+“ jaunimo srities tikslus, galbūt teks ieškoti finansavimo galimybių kitur. Čia rasite programos tikslus, kurie labiausiai tinka jaunimo mainų projektams. **Nebijokite, jūsų projektas neprivalo atitikti visų tikslų – užtenka bent vieno.**

Jaunimo mobilumo projektų tikslai⁴

Orientaciniai klausimai savo projektui įsivertinti

⁴

International Youth Exchange Guide [interaktyvus].
Prieiga per internetą:
<http://goo.gl/1SJe91>

Kokias kompetencijas jauni žmonės ugdysis jūsų projekte?

Kokias žinias, įgūdžius ir gebėjimus, reikalingus darbo rinkai, skatinama ugdyti šiame projekte? Ar šis projektas skatina dalyvius mokytis, kaip įgyvendinti savo pačių idėjas nuo pradžių iki galo (valdyti projektus)? Ar projektu skatinamas verslumas?

Ar projektas skatina jaunuolius naudoti naujasias medijas, skaitmeninius įrankius ir pan.?

Ar projektas įtraukia mažiau galimybių turinčius jaunos žmones? Ar tarp jų yra bedarbių? Galbūt pats šiuo metu nesimokote ar neturite darbo?

Skatinti dalyvių užsienio kalbų mokymąsi

Ar projektu skatinama vartoti užsienio kalbas, jų mokytis? Kokia kalba bus pagrindinė darbinė kalba per jaunimo mainus? Kokias kitas užsienio kalbas dalyviai galės tobulinti ir kokiais būdais?

Užtikrinti didesnę kompetencijų, įgytų tarptautinėse veiklose, pripažinimą („Youthpass“ įrankis)

Ar išduosite savo sukurtą sertifikatą, padėsiantį dalyviams suprasti, ką jie išmoko ir patyrė? Ar naudosite „Youthpass“ sertifikatą, planuojant ir vertinant dalyvių tobulėjimą veiklos metu bei įgytų kompetencijų pripažinimui? Kokius kitus įrankius ir metodus naudosite dalyvių mokymosi pasiekimams įsivertinti ir pripažinti?

Skatinti kitų šalių ir kultūrų pažinimą ir supratimą

Kaip skatinsite dalyvius išbandyti naujus elgsenos būdus? Kokios veiklos skatins dalyvius pažinti skirtingas kultūras, reflektuoti savo kultūrinius įpročius ir elgseną? Kaip užtikrinsite tolerantišką elgesį, galimybes laužyti egzistuojančius stereotipus apie kitas kultūras ir kitokius žmones?

Skatinti tarptautinę partnerystę

Kokiais būdais užtikrinsite sklandžią partnerystę su organizacijomis iš kitų šalių? Ar sudarysite galimybę kurti naujas bendradarbiavimo idėjas, planuoti bendras ateities veiklas? Ar dalyviams bus pristatytos „Erasmus+“ jaunimo srities galimybės?

Skatinti aktyvų jaunų žmonių dalyvavimą visuomenės gyvenime, ugdyti Europos pilietiškumą ir tapatybę

Ar dalyviai turės galimybę mokytis ir geriau suprasti ES pilietiškumo sampratą? Ar per veiklas dalyviai geriau supras, kaip vyksta sprendimų priėmimas ES lygmeniu? Ar dalyviai bus sudominti dalyvavimo galimybėmis ES ir turės galimybę sužinoti apie tai daugiau? Kuo jūsų projekto partnerystė galėtų būti svarbi visos Europos vystymuisi?

NEFORMALUSIS MOKYMASIS

Stabilaus namo nepastatysi be tvirtų pamatų. Nuo pat pirmos akimirkos, kai pradate planuoti savo jaunimo mainų projektą, rekomenduojame nuolat mąstyti apie tris kertinius akmenis, ant kurių stovi sėkmingi „Erasmus+“ jaunimo srities projektai – tai neformaliojo ugdymo veiklos, patirtinis mokymasis ir aktyvus dalyvavimas. Jūsų jaunimo mainų projektas irgi turėtų būti paremtas šiais trimis dalykais.

NEFORMALUSIS UGDYMAS

tai kryptinga ugdomoji veikla, padedanti žmogui tapti sąmoninga asmenybe, gebančia atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas ir aktyviai veikti bendruomenėje⁵

*5

GAILIUS, Žilvinas;
MALINAUSKAS, Artūras;
PETKAUSKAS, Donatas;
RAGAUSKAS, Laimonas.
Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje. Vilnius: Flexiprint, 2013. ISBN 978-609-429-024-4

Neformaliuoju ugdymu siekiama

- ugdyti sąmoningą asmenybę, gebančią atsakingai ir kūrybingai spręsti savo ir bendruomenės problemas, būti aktyvia visuomenės nare bei turinčią būtinas kompetencijas prasmingam gyvenimui kurti
- didinti visaverčio ugdymo prieinamumą kuo didesniai ugdytinių skaičiui per įvairių metodikų, priemonių ir teikėjų įvairovę
- ugdyti asmens gebėjimą idėjas derinti su žiniomis bei įgūdžiais ir paversti tai kūrybiškais veiksmais nuolat kintančioje aplinkoje

Neformaliojo ugdymo uždaviniai

- mokyti kritiškai mąstyti, ugdytis įgūdžius, taikyti juos asmeninėje, visuomeninėje ir profesinėje veikloje
- skatinti atvirumą ir iniciatyvą, sąmoningumą ir savarankiškumą
- sudaryti sąlygas kiekvienam žmogui atsiskleisti, atrasti savo talentus, išbandyti save
- padėti suprasti kintančią aplinką ir formuotis pasaulėžiūrą⁵

Daugiau apie neformalų ugdymą galite rasti leidinyje „Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje“

Griebkite lapą ir jame surašykite visas mintis, kaip jūsų projekte bus atskleisti ir panaudoti neformaliojo ugdymo principai!

Patirtinis mokymasis

Jūsų su bendraminčiais mokymosi procesas turėtų būti pagrįstas patirtiniu mokymusi. Patirtinis mokymasis – pagrindinis metodas, naudojamas darbe su

jaunimu ir jaunimo mainuose. Rekomenduojame savo mainų projekte jį naudoti kiek įmanoma dažniau. Nebijokite klysti, būkite pasirengę ieškoti atsakymų ir mokytis iš gyvenimiškų situacijų, kurias jūs ir jūsų draugai vėliau galėsite pritaikyti kasdienėje veiklose. Patirtinis metodas leis jums ir partneriams dirbti su jaunimo mainų dalyvių žiniomis, įgūdžiais ir požiūriu priklausomai nuo vietinio konteksto.

Dažniausiai per jaunimo mainus dalyviai atlieka aktyvias užduotis ir įgyvendina programą, kurioje bendradarbiauja, išbando naujus elgesio modelius, pasidalina atsakomybėmis. Šios užduotys ir programa padeda pamatyti save ir bendraminčius įvairiose situacijose ir iš skirtingų perspektyvų. Tokią veiklą dažnai lydi daug emocijų, jausmų ir patyrimų. Norėtume pristatyti patirtinio mokymosi modelį.

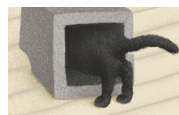

Planuodami projekto veiklas, naudokitės šiuo modeliu. Nepamirškite paminėti visų keturių jo dalių.

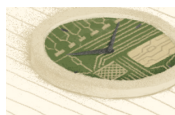
- Pamąstykite, kur jūs ir jūsų kolegos pritaikysite gautą patirtį?
- Kokios išvados pasidarysite: asmenines ar grupines?
- Kokioje veikloje ar užsiėmime jūs ir jūsų kolegos įgysite patirties?
- Kada planuojate atlikti veiklos refleksiją ir ką per ją aptarsite?

Pavyzdys

Viena iš jaunimo mainų veiklų buvo šiukšlių rinkimas ir perdirbimas į naudingus daiktus. Dalyviai rinko šiukšles aplink jaunimo mainų vykdymo vietą. Padedant ekspertui iš šiukšlių perdirbimo organizacijos, dalyviai išmoko, kaip pagaminti naudingų daiktų. Iš šiukšlių, kurias dalyviai rado aplink savo gyvenamą vietą, jie pagamino:

katės namą
iš seno
kompiuterio
monitoriaus

laikrodį
iš senos
mikroschemos

šaškes
iš plastikinių
butelių
kamštelių

Užsiėmimo pabaigoje dalyviai turėjo veiklos refleksiją. Aptarę veiklą, kurioje dalyvavo, kiekvienas įsivardijo, ką išmoko asmeniškai (kokius įgūdžius patobulino, pvz., kaip perdirbti šiukšles į naudingus daiktus; kokias žinias įgijo, pvz., kaip stipriai užteršta aplinka netoli mainų vietos; požiūrį, kurį pakeitė – daugybė daiktų, kuriuos išmeta žmonės, gali būti panaudoti, dalyviai patys bandys daugiau perdirbinėti šiukšles ateityje), ir pagal tai, ką išmoko, suformulavo rekomendacijas. Grįžę į savo šalis, dalyviai pakeitė gyvenimo būdą ir pamokė draugus, kaip iš šiukšlių pasigaminti naudingų daiktų (pritaikė savo patirtį).

AR SUPRATOTE, KAIP VEIKIA PATIRTINIS MOKYMASIS IR AKTYVIOS PATIRTIES RATAS? PASITIKRINKITE ATLIKdami TRUMPĄ UŽDUOTĮ.

Pamąstykite ir užrašykite vieną veiklą, kuri bus vykdoma jūsų jaunimo mainų projekte. Ką dalyviai per ją išmoks (žinios, įgūdžiai ir požiūris)?

Kur dalyviai galės panaudoti įgytą patirtį (žinias, įgūdžius ir požiūrį) ateityje?

Daugiau informacijos apie aktyvią patirtį ir patirtinį mokymą(s) galite rasti: „Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje“.

Atsakėte? Dabar integruokite šiuos atsakymus į projekto aprašymą!

Aktyvus dalyvavimas

Sėkmingam mokymosi procesui būtinas asmeninis įsitraukimas. Niekas negali išmokyti naujų dalykų, jei pats nenorite mokytis. Norint pasiekti geriausių rezultatų, t. y. kad visi jaunimo mainų dalyviai aktyviai įsitrauktų į projekto veiklas, reikėtų pamąstyti apie:

Sėkmingo dalyvavimo modelis⁶

Iššūkis turėtų jums ir jūsų kolegoms leisti išbandyti naują veiklą, suteikti galimybę įsitraukti į sprendimų priėmimo procesą. Pvz., surinkti šiukšles tam tikroje teritorijoje ir jas paversti naudingais daiktais.

IŠŠŪKIS

tai tam tikra tema ar sritis, kuri labai domina jauną žmogų, ir jis nori imtis naujų, neišbandytų veiksmų toje srityje⁵

Jūs ir jūsų kolegos turėtumėte pasirinkti realistišką iššūkį, nes tai motyvuoja įgyvendinti savo idėjas. Kitaip sakant, veikla turi būti nei per lengva, nei per sunki, suderinanti ambicijas ir galimybes. Pvz., šiukšles rinksite 1 kilometro spinduliu aplink jaunimo mainų vietą. Jei pasirinktumėte 50 metrų spindulį – būtų per mažai, tikėtina, kad nerastumėte pakankamai šiukšlių; jei pasirinktumėte 10 kilometrų spindulį, iššūkis būtų per didelis, o veikla truktų ilgiau nei dalyviai norėtų tam skirti laiko.

GEBĖJIMAI

parenkant metodus ar tam tikrą veiklą, svarbu užtikrinti, kad iššūkio lygis jauniems žmonėms būtų įveikiamas...⁵

⁶

JANS, Marc, BECKER, Kurt de, Youth (-work) and Social Participation. Elements for a Practical Theory. Flemish Youth Council - JeP!

⁵

GAILIUS, Žilvinas; MALINAUSKAS, Artūras; PETKAUSKAS, Donatas; RAGAUSKAS, Laimonas. Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje. Vilnius: Flexiprint, 2013. ISBN 978-609-429-024-4

Grupės vadovai turėtų imtis atsakomybės sukurti pirmąjį ryšį tarp nacionalinių grupių narių. Patartina prasidedant jaunimo mainams supažindinti jaunuolius iš skirtingų šalių naudojant:

- vardų žaidimus
- pasitikėjimo žaidimus
- grupės formavimo, „suklijavimo“ veiklas
- ir kita

RYŠYS

jauni žmonės turi suprasti ryšį tarp savo interesų, pomėgių ir grupių, organizacijų, judėjimų, kurie gali padėti tuos interesus realizuoti.”⁵

⁵

GAILIUS, Žilvinas;
MALINAUSKAS, Artūras;
PETKAUSKAS, Donatas;
RAGAUSKAS, Laimonas.
Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje. Vilnius: Flexiprint, 2013. ISBN 978-609-429-024-4

Dirbančiojo su jaunimu vaidmuo yra padėti jauniems žmonėms įžvelgti ir įprasminti ryšius tarp jaunimo grupės narių ar ryšius tarp organizacijų, siekiančių panašių tikslų.”

Kitaip sakant, grupių vadovai dažnai turi daugiau patirties, ryšių ir žinių. Jų vaidmuo jaunimo mainuose: pažįstant dalyvius, jų lūkesčius ir poreikius bei organizacijų specifiką, padėti kurti grupės ir organizacijų ryšius. Jaunimo grupių vadovai turi:

- parinkti metodikas ir veiklas
- ieškoti grupei bendro iššūkio ir tų pačių interesų
- sudaryti dalyviams galimybes tobulinti savo gebėjimus
- sudaryti galimybes aktyviai dalyvauti;
- sudaryti sąlygas stiprinti dalyvių tarpusavio ryšius bei ryšius su bendruomene ar organizacijomis

Ar jūsų projekto pamatai tvirti? Pamąstykite ir prisiminkite, ar jau paminėjote ir atskleidėte aktyvų dalyvavimą, neformalųjį ugdymą ir patirtinį mokymąsi savo jaunimo mainų projekte?

KUO GERESNES SĄLYGAS JAUNŲ ŽMONIŲ AKTYVIAM DALYVAVIMUI JAUNIMO MAINUOSE SUKURSITE, TUO LABIAU PRIARTĖSITE PRIE PROJEKTO TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO

PROJEKTO TINKAMUMO KRITERIJAI

Jūsų projektas turi atitikti keletą tinkamumo kriterijų, kurie šiame leidinyje pristatomi apibendrintai. Išsamią informaciją apie reikalavimus projektams rasite „Erasmus+“ programos vadove, kuriuo rekomenduojame naudotis pildant projekto paraišką. Lietuvišką „Erasmus+“ vadovo versiją rasite programos Lietuvoje tinklalapyje www.erasmus-plus.lt (skiltis JAUNIMAS - KA1 - Jaunimo mainai - SUSIJĘ DOKUMENTAI) arba Europos Komisijos tinklalapyje.

Viktorina!

KVIEČIAME PASITIKRINTI, AR JUMS PAVYKS PROGRAMOS VADOVE ATRASTI ATSAKYMUS Į ŠIUOS KLAUSIMUS.^{*7}

Sėkmės!

1. Ar Lietuvoje galite teikti paraišką tarptautiniams jaunimo mainams, jei esate neformali jaunimo grupė (nesate registruota nevyriausybinių organizacija)?
A Taip **B** Ne
2. Ar jūsų projektas gali prasidėti birželio 1 d. ir pasibaigti po dvejų metų?^{*8}
A Taip **B** Ne
3. Ar mainai gali vykti tarp organizacijų iš Prancūzijos, Gruzijos ir Ispanijos?
A Taip **B** Ne
4. Ar gali jūsų jaunimo mainų veikla prasidėti kovo 5 d. ir pasibaigti kovo 29 d.?
A Taip **B** Ne
5. Jei projekto partnerystė susideda iš keturių šalių, kiek mažiausiai dalyvių iš vienos šalies turi atvykti? Kiek mažiausiai grupių vadovų turi būti Jūsų projekte?
A mažiausiai 3 dalyviai iš kiekvienos šalies ir bent po 3 grupių vadovus iš kiekvienos šalies
B mažiausiai 4 dalyviai iš kiekvienos šalies ir bent po 1 grupių vadovą iš kiekvienos šalies
C mažiausiai 7 dalyviai iš kiekvienos šalies ir bent po 2 grupių vadovus iš kiekvienos šalies
D nėra jokio dalyvių skaičiaus apribojimo, partnerės šalys gali atsivežti tiek dalyvių, kiek nori

*7

Klausimai sudaryti remiantis „Erasmus+“ programos vadovu 2015 m. [interaktyvus].
Prieiga per internetą:
<http://erasmus-plus.lt/uploads/files/2015-programos-vadovas-it.pdf>.

*8

Remiantis 2015 m. „Erasmus+“ programos vadovu

*9

Remiantis 2015 m. „Erasmus+“ programos vadovu

*10

Remiantis 2015 m. „Erasmus+“ programos vadovu

6. Ar gali išankstinio planavimo vizitas (IPV) tęstis tik vieną dieną?

A Taip **B** Ne

7. Jei tarp jaunimo mainų vietos (kitoje šalyje) ir vietos, kur registruota mano organizacija (mano šalyje), yra 529 km atstumas, kokio dydžio kelionės išlaidos bus padengtos iš šios programos?^{*9}

A Taip **B** Ne

8. Jei mainai vyksta Kipre, kokio dydžio mobilumo organizavimo parama skiriama mainų rengėjams per dieną už vieną dalyvį?^{*10}

A 34 EUR **B** 33 EUR **C** 40 EUR **D** 32 EUR

Metas pasitikrinti!

Teisingi atsakymai yra šie:

1. A Taip

Pagal programos vadovą, dalyvaujanti organizacija gali būti:

- Vietos lygmens valstybinė įstaiga
- Nepelno siekianti organizacija, asociacija, NVO
- Europinė jaunimo NVO
- Socialinė įmonė
- Jaunimo grupė, veikianti jaunimo veikloje, bet nebūtinai registruota kaip jaunimo organizacija (pvz., neformali jaunimo grupė)

Vis dėlto svarbu pažymėti, kad dalyvauti jaunimo mainų projekte yra ne tas pats, kas teikti paraišką šiam projektui. Pasak programos vadovo, bet kokia dalyvaujanti organizacija ar grupė, įsikūrusi programos šalyse, gali teikti paraišką. Tokia organizacija teikia paraišką visų partnerių organizacijų vardu. Neformalios jaunimo grupės atveju, vienas iš grupės narių prisiima atsakomybę atstovauti grupei.

2. A Taip¹¹

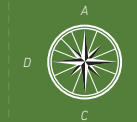
Pagal programos vadovą, **ilgiausia projekto trukmė yra 24 mėnesiai** (2 metai). Tam, kad projektas prasidėtų birželio 1 d., paraišką reikės teikti spalio 1 d. terminui. Projekto pradžios data skiriasi pagal projekto teikimo terminą. Informaciją apie paraiškų teikimo terminus bei galimas projektų pradžios datas galite rasti interneto svetainėje www.erasmus-plus.lt bei „Erasmus+“ programos vadove.

SVARBU!

Lietuvoje, jei paraišką teikia neformali jaunų žmonių grupė, privalote turėti globojančią registruotą organizaciją, kurios vadovas pasirašys reikiamus dokumentus, o dotacija bus pervedama būtent į šios organizacijos banko sąskaitą

¹¹

Informacija parengta pagal 2015 m. programos vadovą. **Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame pasitikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.**

3. A Taip

Pagal programos vadovą, **projekto partnerystę galima sudaryti iš šalių, kurios yra Programos šalys arba šalys Partnerės, kurios ribojasi su ES** (pasitikrinkite šių šalių sąrašą programos vadove). Jei projekte dalyvauja bent viena šalis iš šalių Partnerių grupės, projektas jau yra vadinamas „Jaunimo mainai – šalys Partnerės“.

4. B Ne¹²

Pagal programos vadovą, **veiklos trukmė gali būti nuo 5 iki 21** dienos, neįskaičiuojant kelionės dienų. Tavo veikla trunka 24 d.

5. B Bent 4 dalyviai iš kiekvienos šalies ir bent vienas grupės vadovas iš kiekvienos šalies

Pagal programos vadovą, projekte turėtų dalyvauti mažiausiai 16 dalyvių ir daugiausiai 60 dalyvių (grupių vadovai į šį skaičių neįeina). **Kiekviena grupė turi turėti bent vieną grupės vadovą.** Grupės vadovas – tai suaugęs žmogus, lydintis jaunus žmones dalyvauti jaunimo mainuose, užtikrinantis jų efektyvų mokymąsi ir saugumą. Taigi, jei projekte dalyvauja 4 šalys partnerės, kiekviena šalis turės sudaryti grupę iš bent 4 dalyvių ir bent vieno grupės vadovo.

6. A Taip

Pagal programos vadovą, **IPV gali trukti ilgiausiai 2 dienas** (be kelionės dienų). Taigi vizitas gali trukti ir vieną dieną.

REKOMENDACIJA

sudarydami grupes planuokite 1–2 dalyviais daugiau. Įgyvendinant veiklą, gali nutikti, kad vienas ar keli dalyviai negalės atvykti į mainus, o jiems nedalyvaujant grupė nebeatitiks reikalavimų, jeigu grupė iš pat pradžių bus minimalaus dydžio

7. C 170 EUR^{*13}

Pagal programos vadovą, kelionės išlaidos pagal atstumą, pvz., nuo Vilniaus (Lietuva) iki Talino (Estija), apskaičiuojamos naudojant oficialią Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Tarp šių miestų yra 528.88 km atstumas. Toks atstumas patenka į kelionės išlaidų eilutę tarp 500 km ir 1999 km. Už tokį atstumą yra **skiriama 170 EUR norma vienam dalyviui kelionės išlaidoms į ir iš mainų vietos padengti**. Ši suma turi būti įrašyta į paraiškos formą.

*13

Informacija parengta pagal 2015 m. programos vadovą. **Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame pasitikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.**

8. D 32 EUR^{*14}

Pagal programos vadovo skyrių apie finansavimo taisykles, lentelės grafą A5.1, jaunimo mainams, kurie vyksta Kipre, **skiriami 32 EUR žmogui per dieną mobilumo organizavimo išlaidoms padengti**. Šios lėšos gali būti naudojamos apgyvendinimui, maitinimui ir kitoms organizacinėms išlaidoms (įrangos nuomai, kanceliariinėms prekėms, vietiniam transportui ar kita), tiesiogiai susijusioms su projekto veiklomis.

*14

Informacija parengta pagal 2015 m. programos vadovą. **Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame pasitikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.**

Ar pavyko iškart teisingai atsakyti į visus klausimus? Net jei ir ne, svarbiausia, kad nuo šiol žinote, kur rasti visus atsakymus. Peržiūrėkite informaciją apie jaunimo mainus naujausioje „Erasmus+“ programos vadovo versijoje kaskart, kai kils dvejonų dėl projekto tinkamumo kriterijų.

Kur ieškoti pagalbos?

Kol plėtojate savo jaunimo mainų idėją ir pildote paraišką, galite susidurti su įvairiomis kebliomis situacijomis. Štai sąrašas žmonių, kurie visada pasirengę jums padėti.

SU JAUNIMU DIRBANTYS ASMENYS

Pasitikrinkite, ar pažįstate su jaunimu dirbančių asmenų, kurie įgyvendino daug projektų arba turi puikių ryšių su jaunais žmonėmis jūsų gyvenamoje vietovėje. Žinote, kas iš jų vykdė projektus pagal programos „Erasmus+“ jaunimo sritį? Paprašykite pagalbos ar patarimo. Su jaunimu dirbantys asmenys yra pasirengę paaiškinti jums kylančius neaiškumus ir suteikti naudingos informacijos. Jeigu nežinos informacijos, kurios teiraujatės, nukreips ten, kur tikrai rasite atsakymus.

REGIONINIAI KONSULTANTAI

Lietuvoje programos „Erasmus+“ jaunimo srities klausimais konsultuoja regioniniai konsultantai – tai su jaunimu dirbantys asmenys, organizacijų lyderiai ar kiti asmenys, padedantys jaunimo grupėms parengti ir įgyvendinti programos „Erasmus+“ jaunimo srities projektus. Jų kontaktus rasite JTBA svetainėje www.jtba.lt, regioninių konsultantų skiltyje. Jie gali jums padėti, jei:

- sunku įvardyti savo idėjos sąsajas su programos „Erasmus+“ jaunimo srities tikslais ir prioritetais
- įgyvendindami idėją savo miestelyje norite plačiau pažvelgti į pasirinktą temą – atrasti, kuo ji įdomi kitų Europos šalių jauniems žmonėms, kaip jie sprendžia panašias problemas, ką pritaikyti, kuo pasidalintigalėtumėte
- norite įgyvendinti idėją su jaunais žmonėmis iš kitos šalies, tačiau lygiavertė partnerystė, tarpkultūrinis mokymasis jums yra naujovė
- nežinote, nuo ko pradėti rengti projektą

PARTNERYSTĖ

NACIONALINĖ AGENTŪRA

konsultuoja ir teikia metodinę informaciją jauniems žmonėms, galimiems programos dalyviams ir su jaunimu dirbantiems asmenims apie jaunimo mainus, tarpkultūrinį bendravimą, paraiškų pildymą bei projektų vadybą

informuoja, kur rasti partnerius jaunimo grupėms, norinčioms bendradarbiauti su užsienio šalių jaunimu, taip pat jauniems žmonėms bei organizacijoms, norinčioms dalyvauti Europos savanorių tarnybos projektuose

teikia informaciją apie dalyvavimo ES programos „Erasmus+“ jaunimo srities veiklose galimybes, jaunimo mainų, Europos savanorių tarnybos, su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo, strateginių partnerysčių ir struktūrinio dialogo projektus, jų organizavimo galimybes

kilus nesklendimų įgyvendinant projektą, konsultuoja projekto vykdytojus ir drauge ieško sprendimų

Pagalbos ieškokite
puslapiuose
www.jtba.lt ir
www.erasmus-plus.lt
(jaunimo srities skiltyje).

Jei nusprendėte rengti tarptautinius jaunimo mainus, žinokite, kad sprendimus turite priimti ne vieni. Jūsų projektas privalo įtraukti partnerius iš kitų šalių. Partnerystės kūrimas ir palaikymas – dar vienas svarbus projekto įgyvendinimo aspektas.

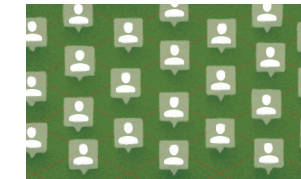
Yra keletas galimų partnerysčių, kurios prasidės įgyvendinant projektą:

SU ORGANIZACIJOMIS AR NEFORMALIOMIS GRUPĖMIS IŠ KITŲ ŠALIŲ. TAI OFICIALŪS PROJEKTO PARTNERIAI IR DALYVIAI

SU KITOMIS ORGANIZACIJOMIS, ASMENIMIS AR INSTITUCIJOMIS (ŽINIASKLAIDA, MOKYKLOS, JAUNIMO KLUBAI, SAVIVALDYBĖ, POLICIJA IR PAN.)

Toliau daugiausia dėmesio skirsime partnerystei su tiesioginiais projekto dalyviais.

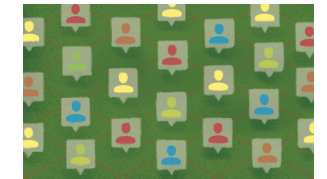
Partnerystė reiškia, kad:

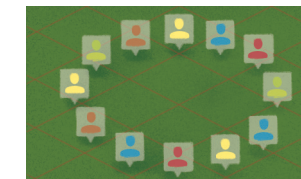
visi projekto partneriai dalyvauja priimant sprendimus

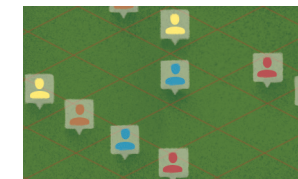
veiklos įgyvendinamos kartu

kultūros, įsitikinimai ir vertybės yra bendrai gerbiami ir vertinami

prieš priimant sprendimus, susijusius su partneriais, vyksta diskusija ir aptarimas

visi partneriai turi teisę išreikšti savo poreikius siekiant bendros sėkmės

veiklos ir santykis tarp partnerių yra nuolat vertinami įtraukiant visus partnerius¹⁵

¹⁵

The WAGGGS Triennial
Theme: Creating Peace
Worldwide. Module 9
„Partnership“.

Lengva pasakyti, bet ne visada paprasta padaryti. Tad svarbu prieš pradedant dirbti kartu gerai pagalvoti ir išsirinkti tuos partnerius, su kuriais randate bendrą kalbą, siekiate panašių tikslų.

EUROPOJE YRA DAUGYBĖ ORGANIZACIJŲ, DIRBANČIŲ SU JAUNAIS ŽMONĖMIS. KAIP RASTI PARTNERIŲ SAVO PROJEKTUI?

DALYVAUJANT SPECIALIUOSE RENGINIuose, SKIRTUOSE PARTNERYSČIŲ UŽMEZGIMUI EUROPOJE

(tikrinkite nacionalinės agentūros tinklalapį arba užsisakykite SALTO centrų interneto platformos naujienlaiškį^{*16} apie dalyvavimo galimybes)

OTLAS PARTNERIŲ PAIEŠKOS DUOMENŲ BAZĖJE

PANAUDOJANT SAVO TURIMUS KONTAKTUS, ĮTRAUKIANT PARTNERIUS, SU KURIAIS JAU TURĖJOTE KONTAKTŲ

(galbūt dalyvavote seminare ir sutikote patikimų žmonių?)

PRISIJUNGIANT PRIE ĮVAIRIŲ „ERASMUS+“ PARTNERYSČIŲ GRUPIŲ SOCIALINIuose TINKLUose, PVZ., FACEBOOK^{*17}

OTLAS – susirask organizaciją

Ieškote naujų kontaktų, norite tapti partneriais kitų organizuojamame projekte ar susirasti partnerių savo projektui?

OTLAS partnerių paieškos sistema^{*18} leidžia:

naudoti įvairius paieškos filtrus ieškant tobulo partnerio iš daugiau nei 6 700 organizacijų, esančių OTLAS duomenų bazėje

užregistruoti savo organizaciją ar neformalią jaunimo grupę, išreiškiant norą partneriauti

milijonams su jaunimu dirbančių asmenų iš įvairių organizacijų ar neformalių grupių rasti jūsų projektą ir pradėti bendradarbiauti su jumis

Labai svarbu, kad pradėtumėte ieškoti partnerių dar gerokai prieš paraiškų teikimo terminą. Gali būti, kad išsiųsite kelis ar keliolika kvietimų bendradarbiauti, tačiau ne visos organizacijos norės ar galės partneriauti įgyvendinant jūsų projekto idėją. Tarptautinės partnerystės kūrimas – tai procesas, reikalaujantis kantrybės ir laiko!

^{*16}
SALTO resursų centrai [interaktyvus]. SALTO Euro-Med Training Box. Prieiga per internetą: <http://www.salto-youth.net>

^{*17}
Facebook partnerysčių grupių pavyzdžiai: „Youth in Action“; „Salto Youth Recourse Centers“; „Exchanges Network“.

^{*18}
OTLAS partnerių paieškos sistema [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://jtb.lt/erasmus/otlas/>

Pažink projekto partnerį

Kaip žinoti, kad pasirinktas partneris yra būtent tas, su kuriuo bus įdomu ir gera įgyvendinti bendrą projektą?

Jei jau pradedi kontaktuoti su organizacijomis internetu arba gyvai, yra keletas dalykų, kuriuos verta apsvarstyti prieš pasiūlant prisijungti prie projekto arba tampant kitų projektų partneriu:^{*19}

Kas yra ši organizacija?

- nacionalinė / tarptautinė organizacija?
- jaunimo NVO?
- politiškai nepriklausoma / kontroliuojama organizacija?

Koks šios organizacijos dydis ir veiklos apimtis?

- darbuotojai (ar bus žmonių, kurie gali palydėti ir paruošti jaunus žmones jaunimo mainams; ar bus asmuo, kuris gali atlydėti grupę į jaunimo mainus?)
- savanoriai
- finansavimo šaltiniai (kiti nei „Erasmus+“)
- įgyvendintų projektų dydis ir patirtis

Kokias veiklas įgyvendina ši organizacija?

- veiklų pobūdis (kuo šiuo metu užsiima? Su kokiomis temomis dirba?)
- kas yra šios organizacijos tikslinė grupė? (ar tai jauni žmonės? Ar ši tikslinė grupė atitinka jūsų projekto tikslinę grupę?)
- patirtis vietiniu lygmeniu (ar jie gebės sukviesti jaunus žmones dalyvauti projekte? Ar turi galimybes įgyvendinti efektyvią rezultatų sklaidą?)
- patirtis regioniniu ir tarptautiniu lygmeniu (ar turi patirties įgyvendinant veiklas tarptautiniu lygmeniu? Kaip supranta kokybišką jaunimo mainų projektą, „jaunimo dalyvavimo“ sąvoką? Ar supratimas sutampa su jūsiškiu?)
- sėkmės ir nesėkmės (stipriosios šios organizacijos kompetencijos? Kur ši organizacija norėtų tobulėti, mokytis?)

Kuo organizacijai naudingas jūsų projektas?

- ar projektas atitinka organizacijos profilį, ar jis padeda spręsti jiems aktualią problemą? (ar projekto partneris tikisi pasiekti tokius pat tikslus, nagrinėti tas pačias temas, dirbti su panašia tiksline grupe, užtikrinti tokią pat partnerystę kaip ir jūs?)
- ar projektas, kaip veikla, atitinka šios organizacijos veiklos pobūdį?

Jei randate pakankamai sąsajų tarp šios organizacijos ir jūsų grupės bei planuojamo projekto turinio (panašus darbo stilius, ta pati tikslinė grupė, patirtis dirbant su pasirinkta tema ar kt.) – partneriauti tikrai verta!

Projekto partnerių atsakomybės

Mainų projekto metu koordinuojanti (priimanti) organizacija gali:

- kontaktuoti ir susitarti su įvairių paslaugų tiekėjais (apgyvendinimo, transporto, maisto tiekimo, priemonių, leidybos, viešinimo ir pan.)
- įsitraukti į papildomo finansavimo ir fondo ieškos veiklas
- užtikrinti sklandų mainų programos įgyvendinimą kartu su kitais partneriais
- koordinuoti projekto rezultatų sklaidos veiklas, komunikuoti su vietiniais partneriais ir žiniasklaida, siekiant dalytis projekto rezultatais ir juos taikyti
- rinkti informaciją (straipsniai, nuorodos, nuotraukos ir pan.) apie rezultatų sklaidos veiklas, įgyvendintas projekto partnerių vietinėse bendruomenėse
- užtikrinti dalyvių apsaugą ir saugumą
- palaikyti kontaktą su vietine žiniasklaida, bendruomene
- informuoti partnerius ir bendruomenę apie projekto įgyvendinimo pokyčius
- įvertinti ir pamatuoti projekto poveikį, kiek sėkmingas buvo projekto tikslų įgyvendinimas
- surinkti reikiamą informaciją ataskaitos parengimui
- pateikti ataskaitą

Organizacijos partnerės atsakomybės:

- palaikyti kontaktą su koordinuojančia organizacija, informuoti apie savo atsakomybių vykdymo procesą, pokyčius, sunkumus ir sėkmes
- prisidėti prie jaunimo mainų programos įgyvendinimo, įgyvendinti veiklas vykstant mainams
- užtikrinti kelionės dokumentų organizavimą ir sklandų atsiskaitymą su koordinuojančia organizacija
- lygiavertiškai dalyvauti priimant sprendimus
- įgyvendinti projekto viešinimo, rezultatų sklaidos ir tęstinumo veiklas
- paruošti savo dalyvius

Šios atsakomybės turėtų būti aptartos komunikuojant internetu arba gyvame susitikime per IPV. Įsitikinkite, kad visi partneriai šias atsakomybes supranta panašiai ir nori kokybiškai jas įgyvendinti.

Būtinai aptarkite

Gali būti, kad pirmasis pokalbis apie projektą, jo planavimas su potencialiais projekto partneriais vyks internetu (el. paštu, „Skype“, „Viber“ programomis ir kt.) arba gyvai. Siūlome atmintinę, ką verta aptarti per pirmąjį susitikimą:

- *Išsiaiškinkite ir aprašykite bendrus mainų projekto tikslus ir uždavinius – ar taip pat suprantate, ko sieksite?*
- *Mainų tema – ar visiems projekto partneriams aiški planuojamo projekto tema ir projekto eiga?*
- *Koks metų laikas, data geriausiai tinka projektui? – susitarkite dėl datos.*
- *Kiek dalyvių ir grupių vadovų dalyvaus projekte, koks jų amžius, kaip užtikrinsite lyčių balansą grupėje? – kiekvienas partneris turėtų užtikrinti vienodą dalyvių skaičių.^{*20}*
- *Išsiaiškinkite visų partnerių lūkesčius ir motyvaciją dalyvauti projekte.*
- *Susitarkite dėl tolimesnių komunikacijos kanalų – kokiais būdais patogiausia visiems toliau bendrauti? (Facebook grupė, Dropbox, el. paštas, Google Drive ir kt.)*
- *Susitarkite dėl tolimesnių atsakomybių – galbūt reikia atlikti nedidelį temos tyrimą, surengti vietinius susitikimus ir pan.*

Viskas aptarta?

Gali būti, kad planuojant projektą per pirmąjį susitikimą paaiškėja, kad su kuriuo nors partneriu nenorite dirbti kartu. Nesijaudinkite, geriausia tai suprasti jau dabar ir juos informuoti, kad jums šiame projekte ne pakeliui, nei susidurti su sunkumais vėliau. Patarimas: atsisakydami partnerystės argumentuokite, kodėl nekviečiate būti projekto partneriais, būkite taktiški ir konstruktyvūs! Priežastys gali būti įvairios – skirtingos tikslinės grupės, skirtingi lūkesčiai, skirtingi teminiai poreikiai ir pan.

Tinkami partneriai rasti? Judam toliau!

Keli patarimai partnerystei

Čia pateikiami keli naudingi patarimai, kaip užtikrinti kokybišką partnerystę įgyvendinant projektą. Šie patarimai surinkti iš tokių pat jaunų žmonių, kurie jau įgyvendino savo pirmuosius mainus:^{*21}

^{*21}

Whassup with you (th exchanges)? [interaktyvus]. Braga, 2013. Prieiga per internetą: <https://goo.gl/DE0FIA>

Užtikrinkite dalyvavimą ir demokratišką sprendimų priėmimą savo komandoje ir su partneriais

Nusimatykite labai aiškias vaidmenis prieš, per ir po projekto, turėkite žmogų, koordinuojantį atsakomybių įgyvendinimą

Įtraukite kuo daugiau suinteresuotų veikėjų iš bendruomenės ir institucijų, kurioms jūsų projektas gali būti svarbus. Tai padeda sustiprinti partnerių pozicijas

Partneriai, jauni žmonės ir kiti suinteresuoti asmenys gali kokybiškai dalyvauti partnerystėje tik tada, kai jiems patiems įdomi projekto idėja ir jie nori prisidėti prie skirtingų veiklų įgyvendinimo

Pasistenkite įtraukti netiesioginius naudos gavėjus (tėvus, mokytojus ir pan.) į savo veiklas. Pvz., surenkite su jais bendrą vakarienę

Finansiniai aspektai, pvz., biudžetas, turėtų būti reguliariai aptariami, o partneriai informuojami apie išlaidas

Naudokite įvairius komunikavimo kanalus, kurie būtų patogūs visiems projekto partneriams, nusistatykite komunikavimo taisykles, visada numatykite terminus veikloms įgyvendinti (visi partneriai turėtų jų laikytis)

Partnerystė turėtų būti lygiavertė visuose projekto etapuose (pasiruošimas, įgyvendinimas, tęstinumas). Dažniausiai didesnis partnerių įsitraukimas vyksta tik įgyvendinant projektą. Koordinuojanti organizacija turėtų imtis iniciatyvos ir skatinti lygiavertiškumą

Jauni žmonės neturėtų būti tiesiog „įmetami“ į jaunimo mainus – jie turėtų būti įtraukiami į jaunimo mainų organizavimo veiklas, prisiimti atsakomybes ir spėti pajusti atsakomybę už mainų sėkmę

Atvirai ir aiškiai kalbėkitės su partneriais apie visus projekto rengimo aspektus (tikslus, skirtingų šalių specifiką ir pan.), nes tai daro didelę įtaką bendradarbiavimo kokybei (praktiniam organizavimui, darbo kalbai, kultūriniais skirtumams ir pan.)

IPV (išankstinio planavimo vizitas) rekomenduojamas. Tai proga partneriams pasidalinti atsakomybėmis, jauniems žmonėms tiesiogiai įtraukti į sprendimų priėmimą, kad vėliau priimtų sprendimų būtų nuosekliai laikomasi

^{*20}

International Youth Exchange Guide [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/ISJe91>

Viską apibendrinus, įsitinkinkite, ar partnerystė:

LYGIAVERTĖ

Partneriai noriai dalijasi atsakomybėmis ir rūpinasi bendra projekto sėkme

SAŽININGA

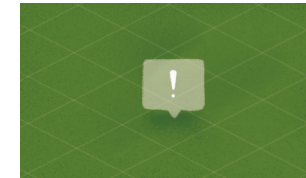
Visi partneriai įsitraukia į sprendimų priėmimą, pripažįsta savo stiprybes ir silpnybes, panaudodami tai projekto sėkmei užtikrinti, įgyvendina atsakomybes, kurias prisiėmė

KOKYBIŠKA

Jūs keliate bendrus kokybiškus tikslus, nusimatote efektyviausias priemones jiems pasiekti, partneriai deda pastangas kokybei užtikrinti

Jei pastebėjote, kad jūsų partnerystėje šie dalykai neatsispindi arba atsispindi tik iš dalies, galbūt pats laikas pasikalbėti su partneriais apie tai, ką reikėtų patobulinti. Sudėtingais atvejais galite ieškoti išorinės pagalbos – kreipkitės į nacionalinę agentūrą, konsultantą, su jaunu dirbantį asmenį, galbūt jie galės jums patarti.

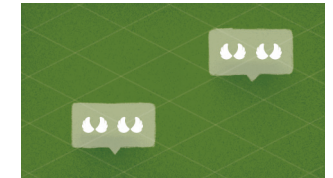
KAI PARTNERYSTĖ UŽMEGZTA, SKIRKITE PASTANGŲ JAI PALAIKYTI

Renkite susitikimus ir dalinkitės naujienomis.

Turėkite virtualią erdvę neformaliai komunikacijai (pvz., Facebook grupė dalintis nuotraukomis)

Renkite neformalias veiklas geresniam vieni kitų pažinimui (pvz., prisistatymo video kūrimas), susiskirstykite į „angelų sargų“ poras, konsultuokite vieni kitus ir pan.^{*22}

^{*22}

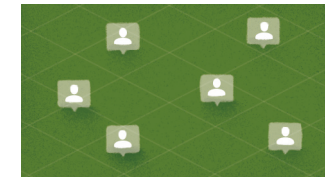
International Youth Exchange
Guide [interaktyvus].
Prieiga per internetą:
<http://goo.gl/r5Je91>

Įsitinkinkite, kad grupių vadovai vieni kitus pažįsta (galimybė dalintis patirtimi, susipažinti su įgyvendintais projektais ir veiklomis, susipažinti su skirtingais metodais, kuriuos jie naudoja)

Iškilus konfliktui ar nesutarimams – skatinkite partnerius kalbėtis ir ieškoti sprendimo būdų

Palaukite kontaktą su projekto partneriais net ir projektui pasibaigus (pasidomėkite jų rengiamomis veiklomis, dalinkitės naudinga informacija, nuorodomis ir pan.) – šie kontaktai gali būti naudingi ateities veikloms

PRIEŠ PILDANT PARAIŠKĄ

Tikriausiai galvoje sukasi šimtai minčių ir veiklų, kurias norisi įgyvendinti per projektą ir kuriomis galite apibūdinti projekto idėją. Tam, kad gautumėte finansavimą, ši kūrybinį chaosą reikės surikiuoti ir sudėti į paraiškos formą. Galite pagalvoti – kam aprašinėti viską taip detalai, kai viskas ir taip aišku? Tačiau paraiškos vertintojai, kurie apie jūsų idėją išgirs pirmą kartą, turi įsitikinti, kad sugalvojote ne krūvą atskirų ir padrikų dalykų, bet labai konkretų, vientisą ir logišką projektą. Vertintojams svarbu, kad projektas būtų kokybiškas ir gerai suplanuotas.

Sudėlioti mintis padės paraiškos forma – jums reikės atsakyti į joje pateiktus klausimus. Labai dažnai, dėliojant mintis į paraišką, idėja tampa aiškesnė ir patiems organizatoriams bei projekto partneriams.

ŠIAME SKYRELYJE RASITE KELETĄ PATARIMŲ IR IDĖJŲ, APIE KĄ REIKIA PAGALVOTI IR KAIP TINKAMAI IŠDĖSTYTI PROJEKTO IDĖJĄ PARAIŠKOS FORMOJE

Bendri pasiūlymai projektų teikėjams

Pildydami paraišką visada turėkite galvoje, kad būsimieji projekto vertintojai niekada su jumis nekalbėjo ir apie projektą nėra nieko girdėję – **įsitikinkite, kad perskaičius parengtą paraišką, jiems bus pakankamai aišku, apie ką jūsų projektas**

Pasirinkite kalbą, kuria pildysite paraiškos formą. Ruošti paraišką gimtąja kalba iš pradžių gali atrodyti paprasčiau, tačiau jei planuojate į paraiškos pildymą įtraukti ir partnerius, anglų kalba bus patogesnė

Nėra savaime suprantamų dalykų arba dalykų, kuriuos paraiškos vertintojai turėtų „išskaityti tarp eilučių“, – mintis dėliokite aiškiai ir rašykite būtent tai, ko prašoma paraiškoje. Be to, būkite pakankamai išsamūs paaiškindami savo idėjas

Įtraukite partnerius į paraiškos pildymo procesą – galite pasidalinti skirtingas paraiškos dalis arba prašyti grįžtamojo ryšio. Tam galite panaudoti skirtingus redagavimo įrankius („Facebook“ grupė, „Google“ diskas, „Dropbox“ ir kt.).

Iš anksto įsivardinkite, kokios informacijos jums prireiks iš partnerių. Pavyzdžiui, paraiškoje reikia pateikti informaciją apie partnerių patirtį, susijusią su projekto tema, trumpą organizacijos aprašymą, informaciją apie organizacijos atstovą, būdus, kaip partneriai užtikrins projekto matomumą, ir pan. Svarbu šią informaciją gauti kuo anksčiau (pvz., per „Google“ formų klausimyną, el. paštu ar kitais kanalais)

Įsitikinkite, kad gavote pasirašytą ir skenuotą partnerio mandato formą. Partnerio mandatas – tai oficialus sutikimas tapti projekto partneriu. Jis pasirašomas tarp projektą organizuojančios ir joje dalyvausiančios organizacijos. Mandato pavyzdinę formą rasite www.erasmus-plus.lt, jaunimo mainų skiltyje. Taip pat iš karto paprašykite, kad partneriai kuo greičiau išsiųstų originalius mandatus paštu (jei projektas bus finansuotas, originalius mandatus turėsite pateikti Nacionalinei agentūrai)

Prieš teikdami paraišką, pasitikrinkite teikimo terminą (datą ir valandą), iki kurio galima teikti paraišką ir ar prie el. paraiškos formos prisegėte visus reikiamus dokumentus

Peržiūrėkite kokybinius projekto vertinimo kriterijus, apibūdintus programos vadove. Jūsų tikslas yra gauti maksimalų balų skaičių (nuo 60 iki 100), tad įsitikinkite, kad paraiškoje aprašyti ir išpildyti visi kriterijai

Pagalvokite, kas padėtų motyvuoti jūsų komandą užpildyti paraišką laiku ir kokybiškai. Stenkitės, kad paraiškos pildymas nebūtų tik rimta veikla – ieškokite būdų, kaip šį procesą padaryti linksmesnį!

Įsitikinkite, kad suprantate visus klausimus, kurie pateikti paraiškoje. Jei ne – drąsiai kreipkitės ir konsultuokitės su partneriais, Nacionaline agentūra, jaunimo darbuotojais, konsultantais ir pan.

Nusimatykite ir paskirkite pakankamai laiko paraiškai užpildyti. Ypač, jei tai darote pirmą kartą

PARAIŠKOS PILDYMAS

Apžvelkime paraiškos formą žingsnis po žingsnio.

Paraiškos forma susideda iš šių pagrindinių dalių:

KONTEKSTAS Šioje dalyje reikia pateikti bendrąją informaciją apie projekto tipą, Nacionalinę agentūrą, kuriai teikiate paraišką ir kuri vertins bei tvirtins projekto finansavimą

Įsitinkite, kad turite teisingą paraiškos formą, skirtą KA1 (Besimokančiųjų ir darbuotojų mobilumas), ir pasirinkote teisingą terminą, kuriam planuojate teikti paraišką (1, 2 arba 3)

Svarbu paminėti, jog projekto trukmė ir veiklos trukmė yra du susiję, tačiau skirtingi dalykai. Projekto trukmė gali būti nuo 3 iki 24^{*23} mėn. 23 – šiame periode vyksta pasiruošimas, veikla, vertinimas ir rezultatų sklaida. Veikla gali trukti nuo 5 iki 21 dienos – tai yra centrinė jaunimo mainų veikla, kai vienoje vietoje susirenka dalyviai iš skirtingų šalių. Veiklos datą jums reikės nurodyti prisegtoje veiklų programoje, tad pasitikrinkite, ar duomenys sutampa su paraiškoje nurodytomis datomis

^{*23} Informacija pateikta remiantis 2015 m. „Erasmus+“ programos vadovu. Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame pasitikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.

DALYVAUJANČIOS ORGANIZACIJOS Šioje dalyje pateikiama informacija apie paraišką teikiančią organizaciją ir partnerių organizacijas

Pirmiausiai įveskite organizacijos PIC numerį ir kai kurie laukeliai užsipildys automatiškai (tam reikės interneto ryšio). Galvojate – o kas tas PIC numeris? Tam, kad organizacija galėtų teikti paraiškas Europos Sąjungos finansavimui gauti, ji ir kitos partnerių organizacijos turi užsiregistruoti ir gauti PIC numerį (angl. Personal Identification Code). Kadangi tiek jūsų organizacijai, tiek partnerėms organizacijoms reikės PIC numerio, rekomenduojame registruotis kuo anksčiau. Vieno PIC numerio vienai organizacijai užteks visam programos laikotarpiui.

Kiti laukeliai (organizacijos aprašymas ir patirtis, informacija apie atstovą ir kontaktinį asmenį) automatiškai neužsipildys. Šią informaciją turite gauti iš partnerių!

Daugiau informacijos, kaip jį gauti, ieškokite www.erasmus-plus.lt svetainėje

Galite pridėti tiek informacijos apie partnerius langelių, kiek partnerių dalyvaus jūsų projekte

Rekomenduojame įsitikinti, jog patirtis ir kompetencijos, aprašomos prie organizacijos patirties, atitiktų projekto idėją (tai pagrindžia partnerio tinkamumą projektui). Pasistenkite vengti bendrų aprašymų ir neminėkite dalykų, kurie visiškai nesusiję su jūsų projektu. Ieškokite įvairių sąsajų tarp organizacijos realios veiklos ir projekto (tikslinė grupė, tema, naudojami metodai, veiklos pobūdis ir pan.)

PROJEKTO APRAŠYMAS Šioje dalyje reikia pateikti informaciją apie visus projekto etapus: pasiruošimą, įgyvendinimą (jaunimo mainus) ir tęstinumo veiklas

Svarbu, kad pildoma paraiška atspindėtų ne tik jūsų, kaip paraišką teikiančios organizacijos, tačiau ir kitų partnerių poreikius, lūkesčius ir planuojamą indėlį į projekto įgyvendinimą. Pavyzdžiui, jei projekto paraiškoje prašoma aprašyti, kokias projekto matomumo veiklas planuojate įgyvendinti, aprašykite ne tik savo, bet ir kitų partnerių veiklas.
Kiekvienoje šalyje jos gali būti skirtingos!

Kaip turbūt pastebėjote, paraiškoje prašoma nurodyti nemažai dalykų, kurie turi būti aptarti ir suderinti su partneriais iš anksto. Įsitinkite, kad visi partneriai dalyvautų priimant sprendimus projekto planavimo etape

Labai aiškiai ir detalai aprašykite projekto tikslus ir uždavinius, tikslinę grupę (-es), kaip organizuosite praktinius ir techninius dalykus, ko dalyviai mokysis ir sieks, kaip pripažinsite jų mokymąsi, kokias konkrečias veiklas ir metodus naudosite mainuose, kaip planuojate komunikuoti su projekto partneriais, kokias rezultatų sklaidos ir tęstinumo veiklas planuojate įgyvendinti. Detaliau apie šias veiklas rasite kituose mūsų leidinio skyriuose

DĖMESIO

Prie projekto paraiškos būtina prisegti detalią mainų programą. Programos formą rasite nacionalinės agentūros tinklalapyje. Programoje reikės nurodyti naudosimus metodus, sudėlioti veiklų laiką bei dienas.

Nereikėtų „prikurti“ nebūtų dalykų apie savo projektą vien tam, kad paraiška „geriau atrodytų“. Rekomenduojame būti nuoširdiems ir aprašyti tik tai, ką iš tiesų planuojate įgyvendinti. Gavę finansavimą turėsite įgyvendinti, ką pažadėjote paraiškos formoje, ir už tai atsiskaityti teikdami ataskaitą

Daugiau apie metodus rasite skyrelyje „Veiklos įgyvendinimas“.

BIUDŽETAS Šiame paraiškos skyriuje reikės apskaičiuoti ir pateikti projekto biudžetą

Negaiškite laiko sudėtingiems skaičiavimams. Sumų dydžiai yra nustatyti, telieka juos įrašyti. Teikdami paraišką galite tikėtis finansavimo:

Kelionės išlaidoms Kelionės išlaidoms į IPV ir jaunimo mainų vietą ir atgal. *Jei tebedvejojate dėl kelionės sumų apskaičiavimo, grįžkite į mūsų leidinio skyrelį „Projekto tinkamumo kriterijai“*

Mobilumo organizavimo išlaidoms Tai išlaidos, susijusios su mainų įgyvendinimu. Projektams Lietuvoje skiriama 34^{*24} EUR norma dalyviui per dieną. *Sumos dydį galite patikrinti programos vadove*

Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidoms Taikomos dalyviams, turintiems negalią. Šios išlaidos turi būti aprašytos, jų poreikis pagrįstas

Išimtinėms išlaidoms Tai išlaidos, susijusios su vizomis arba parama dalyviams, turintiems mažiau galimybių, bei išankstinio planavimo vizito dalyvių apgyvendinimu. Šios išlaidos turi būti aprašytos, jų poreikis pagrįstas

Jeigu nusimatėte organizuoti išankstinio planavimo vizitą (IPV), pildant paraišką reikia jį pridėti kaip pirmąją veiklą. Kiekviena veikla turi savo numerį (pvz.: A1, A2 ir t. t.), taip pat ir savo biudžetą. IPV būtų veikla nr. A1, jaunimo mainų susitikimas – veikla nr. A2 (numerį vėliau reikia įrašyti į veiklą programos tvarkaraštį)

^{*24}
Informacija parengta pagal 2015 m. programos vadovą. Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame patikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.

Daugiau informacijos apie paraiškų techninį pateikimą rasite leidinyje „Techninis vadovas „Erasmus+“ elektroninių paraiškų pildymui“ www.erasmus-plus.lt

Daugiau informacijos apie kokybinius paraiškos vertinimo kriterijus rasite programos vadove.

PRIEDAI Šioje dalyje reikia prisegti paraiškos priedus, minimus kontroliniame sąraše

PATEIKIMAS Šioje dalyje paraiškos teikėjas patikrina paraišką (ar visi laukeliai užpildyti?) ir ją pateikia prisijungęs prie interneto

Kontrolinis sąrašas (angl. Checklist) Kviečiame peržvelgti šį sąrašą ir patikrinti, ar tikrai visi punktai išpildyti, ir galite ramiai pateikti paraišką

Patikrinimo (angl. Validate) Mygtukas patikrina, ar visi privalomi paraiškos langeliai užpildyti, ar nėra klaidų. Jei neužpildėte reikiamų langelių, pamatysite papildomą pranešimą apie tai, ką dar reikia užpildyti

Pateikimo internetu (angl. Submit Online) Mygtukas galutinai pateikia paraišką. Norint pateikti paraišką būtina, kad jūsų kompiuteris būtų prisijungęs prie interneto. Paraišką pateikus sėkmingai, paraiškoje užfiksuojamas paraiškos pateikimo laikas

REKOMENDACIJA

Nepalikite paraiškos teikimo paskutiniam momentui. Paskutinėmis minutėmis gali atsirasti techninių kliūčių, dėl kurių paraišką pateiksite pavėluotai. Jeigu bandydami paraišką pateikti anksčiau patirsite kliūčių, nacionalinė agentūra padės jas išspręsti ir pateikti paraišką iki nurodyto termino

PASITIKRINIMAS; ASMENINĖS INFORMACIJOS APSAUGA; SĄŽININGUMO DEKLARACIJA.

Šiuose paraiškos skyriuose pateikiama informacija apie paraiškos teikimo reikalavimus ir sąlygas

Svarbu pastebėti, kad sąžiningumo deklaracijos puslapis turi būti atspausdintas, pasirašytas organizacijos vadovo ir nuskanuotas bei prisegtas prie paraiškos prieš pateikiant paraišką internetu! Kodėl? Nes tai vienas iš paraiškos būtinųjų priedų. Visi paraiškos būtinieji priedai prisegami prieš pateikiant paraišką.

VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

Gali atrodyti, kad šis projekto etapas visiškai nesudėtingas. Jūs žinote savo projekto tikslus, kokių rezultatų tikėtės projekto pabaigoje ir kokias veiklas planuojate organizuoti, norėdami pasiekti užsibrėžtų tikslų.

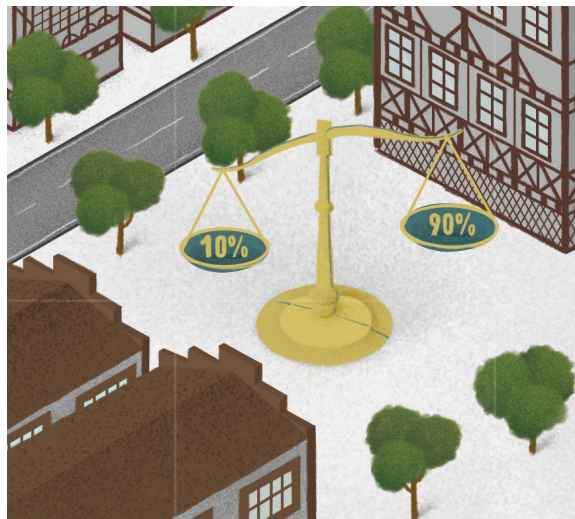
DABAR SULĖTINKITE SAVO PROJEKTO RENGIMO ĮKARŠTĮ IR APSVARSTYKITE KELETĄ SVARBIŲ KLAUSIMŲ:

- Ar jau suplanavote pažymėjimų įteikimą projekto dalyviams?
- Ar pagalvojote, kaip tarpkultūrinė aplinka paveiks jus ir jūsų kolegas įgyvendinant jaunimo mainų projektą?
- Ar turite preliminarią jaunimo mainų programą?
- Ar projekto partneriai žino savo atsakomybes projekte?
- Ar pamąstėte apie dokumentų aplanką, sutartis su organizacijomis partnerėmis ir dalyviais?

Jei ne į visus klausimus atsakėte teigiamai, pats laikas sudėlioti likusius taškus ant i.

Programos subalansavimas

Žinome, kad visur svarbu išlaikyti pusiausvyrą. Pavyzdžiui, jei persivalgote, jums skauda pilvą, jei vakarėlyje užsibūnate per ilgai ir neišsimiegate, ryte jaučiatės pavargęs, mieguistas, negalite susikcentruoti ir pan. Nesubalansuota veikla gali paveikti ir jaunimo mainų projekto kokybę bei rezultatus. Mainų projekto programa turėtų būti gerai subalansuota. Tik kaip to pasiekti?

Pagalvokite, kiek laiko turėtų trukti vienas ar kitas žaidimas, veiklos ar užduotys. Pažvelkite į žemiau esančią lentelę ir užpildykite ją procentine išraiška.

%	Balansas	Balansas	%
	Jaunimo mainų teminės veiklos	Metodai (vardų žaidimai, komandos formavimas, simuliacijos)	
	Struktūruotas laikas (programa)	Laisvas laikas	
	Darbas grupėje, veiklos	Individualus darbas, veiklos	
	Aptarimai	Veiklos, metodai	
	Susipažinimas	Atsisveikinimas	
	Grupės vadovų iniciatyva	Dalyvių iniciatyva	
	Pakeitimai programoje	Griežtai suplanuotos programos veiklos	

Žinoma, nėra vieno teisingo atsakymo, kaip lentelė ir procentinė išraiška joje turėtų atrodyti. Jūs pažįstate savo kolegas, partnerius ir jų poreikius, žinote savo planuojamas veiklas. Tik jūs kartu su partneriais geriausiai galite nuspręsti, kaip turėtų būti subalansuota jūsų jaunimo mainų programa.

Bendri patarimai kaip užtikrinti programos balansą:

- Įsitinkite, kad programoje atsispindi skirtingi aukščiau lentelėje minimi aspektai (yra komandinio darbo ir laiko veikti individualiai, ne tik įgyvendinate metodus, bet ir skirate laiko jiems aptarti ir pan.)
- Teminės veiklos, metodai turi sudaryti didžiąją dalį veiklos programos. Neformalus (laisvas) laikas gali būti numatytas vakarais, kai dalyviai be griežto plano gali būti kartu ir geriau vieni kitus pažinti. Taip pat rekomenduojama per mainus suplanuoti galimybę grupei pažinti vietinę bendruomenę arba miestą, pasidaryti popietės išvyką, kuri būtų susijusi ir su projekto tema

PASIRENGIMAS PROJEKTUI

Igyvendinant programą stenkitės suteikti kuo daugiau atsakomybių patiems mainų dalyviams, palikite vietos jaunų žmonių iniciatyvumui. Taip pat nepamirškite, kad kai kuriems dalyviams įdomu būti tiesiog dalyviais ir mokytis kartu su bendraamžiais. Veiklos, organizuojamos grupės vadovų iniciatyva, leidžia atskleisti mainų temas, kurti grupės dinamiką, erdvę refleksijai

Būtų paprasta, jei viską pavyktų įgyvendinti taip, kaip suplanuota iš anksto. Tačiau mainuose gali pasitaikyti įvairių situacijų (įvyksta konfliktas tarp dalyvių, atsiranda iniciatyva iš dalyvių rengti papildomą veiklą, dalyviai pareiškia, kad įgyvendinama veikla neatitinka jų lūkesčių ir pan.). Kiek lanksčiai reaguosite į tokius atvejus? Ar paaukosite suplanuotą veiklą ir paskirsite tą laiką konfliktui išspręsti? Ar atsisakysite suplanuotos veiklos, nes ji galiausiai neatitinka dalyvių poreikių?

²⁵
Svarbiausius dalykus, kurių reikia nepamiršti per išankstinio planavimo vizitą, rasite 2 priede.

²⁶
„BiTriMulti“ tarptautinių mokymo kursų jaunimo mainų organizatoriams tinklaraštis [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/mMlfgd>

²⁷
„BiTriMulti“ tarptautinių mokymo kursų jaunimo mainų organizatoriams tinklaraštis [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/mMlfgd>

Išankstinio planavimo vizitas (IPV)²⁵

Išankstinio planavimo vizitas (IPV) – tai dar prieš prasidedant jaunimo mainų veikloms. „Šio susitikimo pagrindiniai tikslai – apžvelgti jaunimo grupių situaciją ir jų lūkesčius, išsigryninti tikslus ir jaunimo mainų programą, apsilankyti mainų vietoje ir išdiskutuoti praktinius klausimus, sutarti dėl bendrų taisyklių ir kartu su partneriais pasidalinti užduotimis.“²⁶

Palaiykite kontaktus su partneriais, informuokite juos apie naujausią projekto informaciją, nusimatykite terminus, būkite kantrūs ir veikite kaip viena komanda. Tai jums padės tinkamai suorganizuoti ne tik išankstinį planavimo vizitą, bet ir jaunimo mainus.

Kontrolinį sąrašą išankstinio planavimo vizitui galite rasti „BiTriMulti“ tarptautinių mokymo kursų jaunimo mainų organizatoriams tinklalapyje.²⁷

Veiklos planas

Jūsų projektas patvirtintas! Kokia puiki žinia! Dabar įgyvendinsite daug veiklų, kurias pirmiausiai reikia sustruktūruoti ir sudėlioti tinkama tvarka. Jūs galite naudoti įvairias technikas, kurios padės sėkmingai suplanuoti darbus nuo pradžios iki pabaigos.

Keletas pavyzdžių:

1. Ant lipnių lapelių surašykite visus darbus, kuriuos jums reikia atlikti iki IPV, jaunimo mainų ir po jaunimo mainų. Tuomet eilės tvarka suklijuokite lapelius nuo projekto pradžios iki pabaigos. Toks būdas padės pamatyti, kokios veiklos yra arčiausiai ir kurias galima atidėti vėlesniam laikui.
2. Pasidarykite lentelę

Data	Veikla / darbas	Atsakomybė	Terminas iki kada	Komentarai

3. Nusipieškite medį su vaisiais. Ant atskirų jo dalių užrašykite:

Kamiene – darbus ir veiklas iki jaunimo mainų

Lajoje – darbus ir veiklas jaunimo mainų metu

Vaisiuose (obuoliai, kriaušės) – tolimesnė, tęstinė veikla

Nesvarbu, kurią techniką pasirinksite, galbūt susikursite kažką naujo ir savito. Svarbiausia, kad tai jums padėtų susidaryti efektyvų veiklų planą jaunimo mainams įvykdyti.

Prisiminkite, kad ne tik jūs ir priimančioji organizacija esate atsakingi už planavimo procesą, jūsų partneriai iš siunčiančių organizacijų taip pat turi įsitraukti į šį etapą.

SIUNČIANTI ORGANIZACIJA

partnerė organizacija, kuri siunčia dalyvius su grupės vadovu į kitą šalį, į jaunimo mainų projektą ir IPV, jei jis numatytas

PRIIMANTI ORGANIZACIJA

organizacija, kuri organizuoja jaunimo mainų projektą savo šalyje ir priima projekto dalyvius kartu su grupės vadovu

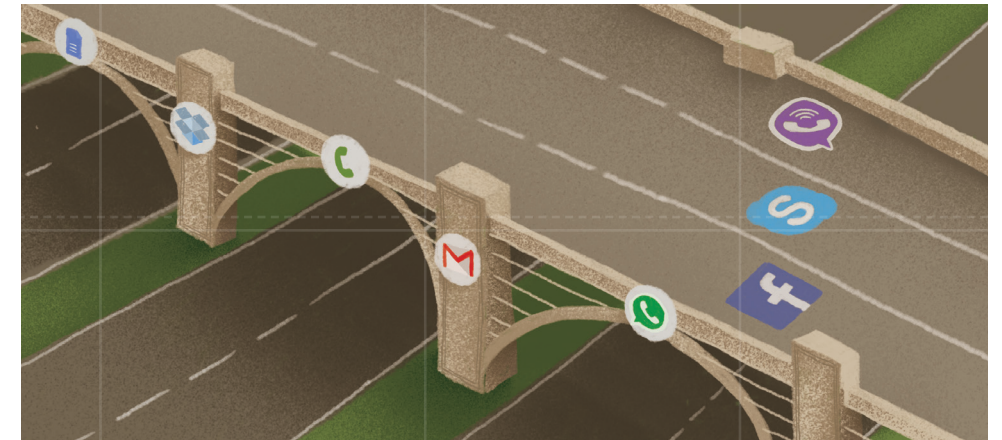
Veiklos, darbai ir atsakomybės turėtų būti po lygiai padalintos visiems projekto partneriams, priklausomai nuo jų turimų žinių ir įgūdžių. Projekto partneriai turėtų būti įsitraukę į projekto vykdymą nuo pradžios iki pabaigos.

Komunikacija

Yra daugybė būdų, kaip palaikyti ryšį su projekto partneriais. Koks komunikavimo būdas, jūsų nuomone, pats efektyviausias? Ar jis taip pat priimtinausias ir efektyviausias jūsų

partneriams? Norėtume pristatyti keletą priemonų, kurios padės palaikyti efektyvią komunikaciją tarp projekto partnerių:

- + „Google“ dokumentai
- + „Skype“
- + „Facebook“
- + „Dropbox“
- + El. paštas
- + Telefono skambučiai
- + „Viber“
- + „WhatsApp“
- + Kitos tinkančios bei patinkančios programos

Pasirinkite efektyviausią būdą ir naudokite jį savo projekto komandoje.

Finansavimas

Kas mėnesį gaunate atitinkamą sumą pinigų: atlyginimą arba kišenpinigius. Kaip su jais elgiatės? Tikriausiai turite savo skaičiavimo sistemą, kaip juos leisti ar taupyti, kad užtektų visam mėnesiui. Panašiai finansų valdymas vyksta ir jaunimo mainų projekte.

NUO PAT PROJEKTO PRADŽIOS REKOMENDUOJAME SUSIKURTI SKAIČIUOKLĘ, PVZ., EXCEL LENTELE, KURIOJE MATYTUMĖTE PROJEKTO IŠLAIDAS IR LĖŠŲ LIKUTĮ.

Svarbu žinoti, kad, norint įrodyti patirtas išlaidas, organizacijos vardu turite rinkti visas sąskaitas faktūras ir čekius.

— Apmokėkite sąskaitas naudodamiesi bankiniais pavedimais. Beje, jums reikės turėti banko pavedimo išrašą apie patirtas išlaidas ir sąskaitą faktūrą, kurią apmokėjote

— Įgyvendindami projektą planuojate naudoti kažkieno mašiną? Nepamirškite su mašinos savininku pasirašyti panaudos sutarties, užpildykite kelionės lapą ir turėkite sąskaitą faktūrą bei čekį už kurą

— Jei norite gražinti dalyviams išlaidas už kelionės bilietus, įsitinkite, kad gavote visus bilietus, įlaipinimo korteles, čekius, sąskaitas faktūras, banko pavedimų išrašą iš jaunimo mainų dalyvių

— Jei už dalyvių kelionę moka organizacija, tuomet siunčianti organizacija išrašo priimančiajai sąskaitą faktūrą už patirtą kelionės išlaidų sumą, o siunčiančioji organizacija privalo turėti ir pas save laikyti visus dokumentus

Buhalterinė apskaita turėtų būti tvarkoma atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos įstatymus, tad rekomenduojame konsultuotis su buhalteriais bei atidžiai perskaityti su Nacionaline agentūra pasirašytą dotacijos sutartį.

Planuodami projekto biudžetą pasidarykite kainų tyrimą. Kaip galite suplanuoti projektą, jei nežinote, kiek lėšų projektui įgyvendinti jums prireiks?

Rekomenduojame pasidomėti šių paslaugų kainomis:

- apgyvendinimas
- maitinimas
- įranga, įrankiai ir priemonės veikloms
- darbo erdvės nuoma
- dalyvių kelionė
- transportas

*28

Taip pat galimas lėšų paskirstymas į tris dalis, kai pervedama 40 proc., 40 proc. ir 20 proc. Konkrečiam projektui taikomos finansavimo sąlygos nurodomos dotacijos sutartyje.

Kadangi projektas yra bendras kūrinys, būtų teisinga, jei projekto partneriai žinotų biudžetą, būtų informuojami apie išlaidas ir likučius.

Nepamirškite, kad iškart negausite 100 proc. projekto įgyvendinimui skirtų lėšų. Dažniausiai²⁸ projekto pradžioje gausite tik dalį dotacijos (65 proc.), o likusi suma jus pasieks tik po to, kai pristatysite projekto galutinę ataskaitą per „Mobility Tool+“ sistemą ir ją patikrins Nacionalinė agentūra. Pagalvokite, kokias išlaidas ar paslaugas galite apmokėti vėliau, kai gausite likusią (35 proc.) dotacijos dalį.

Papildomas finansavimas

Pasistenkite rasti papildomą pagalbą ar papildomą finansavimą savo jaunimo mainų projektui, keletui veiklų ar atskiriems veiksmams.

KAS GALI PAPILDOMAI REMTI JŪSŲ PROJEKTĄ?

- Įvairios vietinės programos jūsų šalyje
- Vietos savivaldybės
- Jūsų organizacija
- Partnerių organizacijos
- Kiti rėmėjai
- Kita

Kam reikalingas papildomas projekto finansavimas? Turėdami papildomą finansavimą turėsite didesnes ir platesnes veiklų galimybes bei savo projektu galėsite padaryti stipresnį poveikį bendruomenėms. Pavyzdžiui:

- Kartu su kolegomis galėtumėte suorganizuoti daugiau kūrybinių dirbtuvių
- Galėtumėte aplankyti daugiau vietų, kurios leistų giliau suprasti nagrinėjamą temą, padaryti daugiau tyrimų
- Papildomas finansavimas padėtų projektą padaryti matomesnį: galėtumėte investuoti į įvairesnę projekto atributiką ar sklaidos priemones, vykdyti platesnio masto projekto rezultatų sklaidą

Pasinaudokite šia galimybe, suraskite papildomą finansavimą savo jaunimo mainų projektui. Nepamirškite į šį procesą įtraukti projekto partnerių!

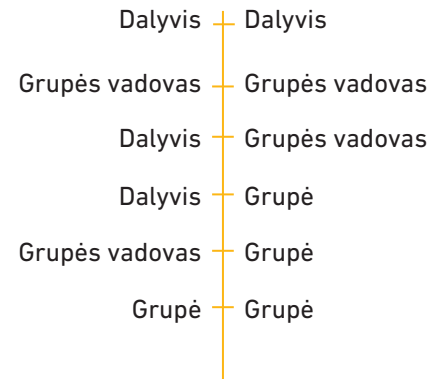
KONFLIKTŲ SPRENDIMAS, RIZIKOS ĮVERTINIMAS IR SVARBŪS DOKUMENTAI

Konfliktų sprendimas

Atkreipkite dėmesį į šią dalį. Per jaunimo mainus gali iškilti neplanuotų ir nenumatytų situacijų, tokių kaip konfliktai. Būkite tikri – gebėsite išspręsti konfliktus ir paversti juos puikiomis mokymosi situacijomis, jei nusimatykite galimus konfliktų sprendimo būdus.

Konfliktai kyla dėl skirtingų žmonių poreikių ir troškimų. Priešingai nei įprastoje aplinkoje, tarpkultūrinėse grupėse socialiniai ar psichologiniai poreikiai dažnai išsiskiria. „Mokantis išskyla daugybė situacijų, kai susiduria skirtingos vertybės. Dėl to pagrindinis mokymo vadovo vaidmuo – užtikrinti saugią erdvę potencialiai vertingam apsisveikimui nuomonėmis.“²⁹

Per jaunimo mainus galimi konfliktai tarp:

Kaip spręsti konfliktus? Yra dvi galimybės:

DERYBOS

„Derybos leidžia visoms šalims įsivardyti, kaip kiekvienas mato esamą situaciją, ir priimti sprendimus atviros poreikių analizės būdu.“ Pvz., vienas dalyvis kategoriškai atsisako dalyvauti grupės naktiniame žygyje. Grupė nepatenkinta ir daro jam spaudimą. Vadovas padeda išsikalbėti grupės nariams, išsiaiškinti dalyvio ir grupės norus, atsisakymo priežastis bei derantis su abiem pusėmis susitarti dėl dalyvavimo formos. Dalyvis lieka namuose ir ruošia pusryčius visai į žygį išėjusiai grupei.

²⁹

BULDIOSKI, Goran, GRIMALDI, Cecilia, MITTER, Sonja, TITLEY, Gavan, WAGNER, Georges. **Metodinis rinkinys nr. 6 „Mokymo pagrindai“**. Strasbūras: Europos Tarybos leidykla, 2003.

¹⁷

Facebook partnerystė grupių pavyzdžiai: „Youth in Action“; „Salto Youth Recourse Centers“; „Exchanges Network“.

Daugiau informacijos apie konfliktų sprendimą galite rasti www.book.coe.int (T-kit No.-6 Training Essentials 2006) arba www.jtba.lt

TARPININKAVIMAS

„Tarpininkaujant dalyvauja trečioji šalis, kuri padeda susitarti ir palengvina konflikto sprendimo procesą.“¹⁷ Pvz., jei projekto metu išskyla konfliktas tarp dviejų dalyvių, grupės vadovas tampa tarpininku ir padeda susitarti, konstruktyviai pasikalbėti ir rasti sprendimą, tenkinantį abi konflikto puses.

KAIP IŠVENGTI KONFLIKTŲ ARBA SUKURTI GALIMYBES KONFLIKTUS SPRĘSTI?

Galite rengti:

susitikimus ir aptarimus

refleksijas, supervizijas (konsultacijas)

ir kitas veiklas, padėsiančias išvengti konfliktų

Dabar jau turite šiek tiek žinių, kaip išvengti konfliktų arba juos spręsti savo jaunimo mainų projekte.

Rizikų valdymas

Ar žinote, kas turi sudaryti pirmosios pagalbos vaistinėls turinį? Dar turite laiko tai sužinoti ir pasiimti vaistinėlę į mainus.

Pasidarykite sąrašą, kas turėtų būti **pirmosios pagalbos vaistinėlėje**. Pamąstykite, kaip apie vaistinėlę informuosite jaunimo mainų dalyvius.

—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—
—	—

³⁰

GHERGA, Eugen, PACHESO, Andres Abad, TAMMI, Lynne. *Going international opportunities for all. SALTO-YOUTH Inclusion Resource Centre*, 2004.

Pasidaryk sąrašą visų galimų atsitikimų, klaidų, nesusipratimų, kurie gali iškilti mainuose³⁰

J(SI)VERTINIMAS

Jau spėjote susipažinti su patirtinio mokymosi ratu praeitame skyriuje.

Refleksija ir j(s)i vertinimas yra labai svarbūs mokymosi procese. Mainuose vyks daug mokymosi situacijų. Kaip padėti jūsų bendraminčiams suprasti, kad jie kažko išmoko, ir pagelbėti įsivardinti, ką konkrečiai?

Puikų refleksijos apibūdinimą pateikia „Darbo su jaunimo grupėmis vadovas“:³²

■ Mes naudojame refleksiją kaip įrankį, leidžiantį ugdyti sąmoningumą. Mums refleksija – esminė patirtinio mokymosi dalis

Galimi refleksijos atlikimo etapai:

A. Emocinės reakcijos

Siūlome išsakyti emocines reakcijas, būsenas – kaip mūsų dalyviai (ugdytiniai) išgyveno konkretų patyrimą, kaip dabar po viso to jaučiasi. Šio etapo metu svarbu užtikrinti, kad norintys išsakytų savo mintis, tačiau svarbu neleisti diskutuoti ar ginčytis dėl to, kad kažkas „neteisingai“ jautėsi. Kiekviena patyrimo metu išgyventa emocija yra tikra ir labai vertinga. Svarbu jas išgirsti ir stengtis suvokti. Pastebime, kad neretai dalyviams nėra lengva įvardinti konkrečias emocijas. Dažnai į klausimą „Kaip jautėtės arba kokias emocijas išgyvenote?“ dalyviai atsako „normaliai, viskas gerai“. Normalių emocijų nebūna. Visos emocijos yra dalinamos į dvi stambias grupes – teigiamas ir neigiamas. Savo emocijų suvokimas ir įsivardijimas dalyviams nėra lengvas procesas, tai yra dar viena kompetencija (emocinis intelektas), kurią galima ir būtina lavinti. Šio etapo metu svarbu stengtis iš dalyvių išgauti kuo tikslesnes emocijas, nes tai yra patys tikriausi konkretaus patyrimo indikatoriai, tačiau nereikia „perspausti“, nes dalyviai dar gali būti nepasiruošę tokiam iššūkiui

Galimas metodas. Jeigu vedant aptarimus grupė sunkiai įvardija konkrečias emocijas, galite duoti užduotį – pagalvoti ir sudaryti emocijų sąrašą, kurį vėliau galėsite naudoti aptarimų metu.

B. Proceso aptarimas Situacijos atkūrimas, kaip viskas vyko

Dažniausiai prašome, kad kiekviena ir kiekvienas papasakotų savo „istoriją“. Čia svarbu klausyti ir IŠGIRSTI, nesistengti nugincyti ar „uždiskutuoti“. Jeigu pavyksta tai užtikrinti, reiškia, kad yra tinkamas stiprus mokomasis / ugdomasis momentas, nes žmonės išgirdo kitų dalyvių „tiesas“, dalindamiesi skirtingais matymais jie ugdomi jautrumą vienas kitam ir praturtina vienas kitą. Dirbančiųjų

* 32

GAILIUS, Žilvinas;
MALINAUSKAS, Artūras;
PETKAUSKAS, Donatas;
RAGAUSKAS, Laimonas.
Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje. Vilnius: Flexiprint, 2013. ISBN 978-609-429-024-4

Pastaba

jeigu dalyviams nepavyksta konkrečiai įvardyti emocijų, jų paklauskite, ar emocijos buvo labiau teigiamos, ar neigiamos. Šis klausimas gali padėti „užsikabinti“ ir atrasti tikslesnes emocijas.

Pastaba

jeigu abejojate, kaip žmonės jautėsi ar jaučiasi (1 žingsnis) – būtinai klauskite. Tai labai padeda!

su jaunimu uždavinys – padėti jauniems žmonėms suvokti, kokie jų pačių ir aplinkinių veiksmai sukėlė būtent tokias emocines reakcijas. Nesvarbu, ar patirtos sėkmės ar nesėkmės, ar įgytas „teigiamas“ ar „neigiamas“ patyrimas

Abu šiuos (a ir b) žingsnius galima keisti vietomis priklausomai nuo veiklos pobūdžio, patyrimo intensyvumo ir jūsų ugdomųjų tikslų.

Turime stengtis tam, kad žmonės pamatytų savo elgsenos ir veiksmų pasekmes (ką tokio aš dariau, kaip elgiausi ir kaip kiti elgėsi, kad mano emocijos tuo metu buvo būtent tokios).

Taigi klausimas jums, kaip jaunimo mainų organizatoriams, – kada ir kaip sukursite erdvę dalyviams reflektuoti?

Kada reflektuoti?

Po konkrečios mokymosi situacijos

(pvz.: grupės formavimo pratimo, diskusijos, bendro veiksmo ir pan.) arba tada, kai atrodo, kad to reikia

Dienos pabaigoje

visoje grupėje arba mažesnėse ar nacionalinėse grupelėse. Šias grupes galite panaudoti tam, kad sužinotumėte emocijas, grįžtamąjį ryšį, mokymosi rezultatus iš grupės narių

Įpusėjus mainų programai

Per šią refleksiją galima pasitikrinti, ar programa atitinka dalyvių keliamus lūkesčius, ar einama išsikeltų tikslų įgyvendinimo link ir pan. Išsiaiškinus, ką vertėtų keisti ar tobulinti, dar lieka pakankamai laiko pritaikyti programą, jei tai reikalinga grupės nariams ir projekto rezultatui

Mainų programos pabaigoje

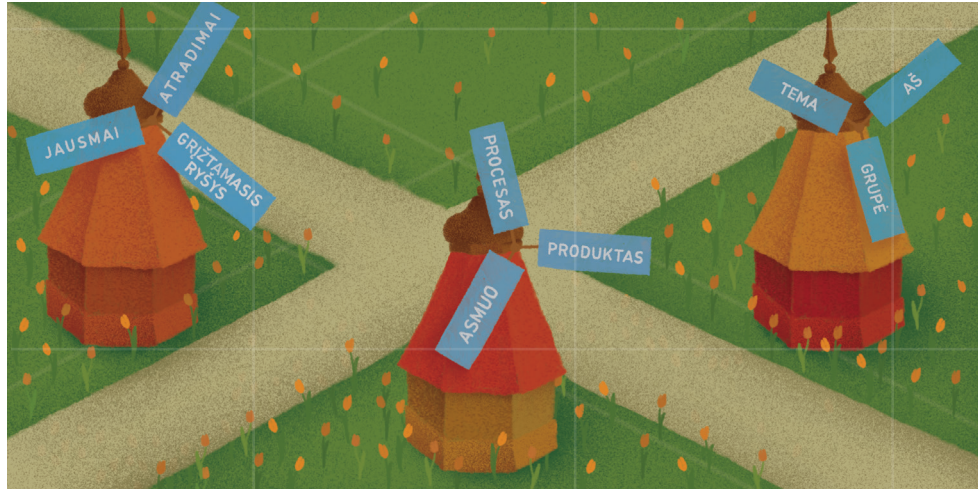
vyksta galutinis įsivertinimas. Kai jau visos numatytos veiklos įgyvendintos, kartu su dalyviais galite įsivertinti, ar įgyvendinti projekto uždaviniai ir pasiekti tikslai, ar mainai atitiko dalyvių lūkesčius, sužinoti dalyvių išmokimus ir gauti grįžtamąjį ryšį (rekomendacijas) ateities veiklų organizavimui

Pasibaigus mainų projekto veikloms

ir praėjus tam tikram laikotarpiui. Jei partneriai susitaria, galima organizuoti susitikimus nacionalinėse grupėse jau savo šalyse arba parengti internetinę apklausą, kurios tikslas būtų išsiaiškinti ilgalaikį poveikį dalyviams (galbūt grįžę į savo aplinką jie taiko įgytas kompetencijas kasdieninėse situacijose). Tokios refleksijos rezultatai gali praversti galutinei ataskaitai

Kaip reflektuoti?

Galite naudoti vieną iš kelių paprastų refleksijos modelių (priklausomai nuo dalykų, kuriuos norisi įsivertinti):

JAG	Jausmai	išreiškiami jausmai, kilę per patyrimą
	Atradimai	pasidalijama atradimais, supratimais, įkvėpimu, mokymosi pasiekimais iš patyrimo
	Grįžtamasis ryšys	suteikiamas grįžtamasis ryšys organizatoriams, kitiems grupės nariams
PAP	Procesas	tyrinėjamas patyrimo procesas – kas vyko, kas ką patyrė, vertinamas procesas
	Asmuo	dalijamasi emocijomis, pastebėjimais apie save ir kitus žmones, dalijamasi asmeniniais išmokimais
	Produktas	vertinamas pasiektas rezultatas, dalyvių pasitenkinimas rezultatu
AGT	Aš	asmuo išreiškia asmeninius jausmus ir emocijas, asmeninius atradimus
	Grupė	asmuo reflektuoja apie save grupėje, apie grupę, suteikia grįžtamąjį ryšį grupei
	Tema	asmuo išreiškia mokymosi rezultatus konkrečioje temoje, veikloje, suteikia grįžtamąjį ryšį apie metodo atitikimą temai ir atvirkščiai

Yra skirtingų dydžių ir sudėties grupės, kuriose dalyviai gali reflektuoti:

- Individualiai (žmogus reflektuoja vienas (-a))
- porose arba trijulėse
- mažoje grupelėje (visa grupė padalijama į mažesnes grupes)
- visoje grupėje
- kelių būdų kombinacija
- refleksija taip pat gali vykti ir vien grupių vadovų komandoje

Egzistuoja labai įvairūs metodai, kaip šiuos klausimus galite pateikti dalyviams. Ieškokite metodų įvairiose knygose, leidiniuose ir duomenų bazėse:

- Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje
- T-Kit mokymo leidinių serija
- SALTO informacinis rinkinys (SALTO toolbox)
- Kiti jums žinomi leidiniai ir nuorodos

MOKYMO SI IR PASIEKIMŲ PRIPAŽINIMAS

Padėti savo bendraminčiams suprasti, ką jie išmoko, tėra pirmas žingsnis. Svarbu žengti dar vieną žingsnį ir parodyti tai kitiems – tėvams, bendruomenei, darbdaviams, universitetams, mokykloms ir pan. Tai padaryti galima:

YOUTHPASS

„Youthpass“ – tai sertifikatas, kuris apibūdina projekte įgytas kompetencijas. Jis išduodamas po to, kai asmuo reflektuoja apie savo mokymąsi ir jį aprašo. „Youthpass“ leidžia analizuoti ir suprasti, ko iš tiesų išmokote per jaunimo mainų projektą³³

- išduodant „Youthpass“ sertifikatą
- išduodant jūsų organizacijos sertifikatą
- kitais būdais

KUO „YOUTHPASS“ SVARBUS DALYVIUI?

- Galės aprašyti, ką padarė ir išmoko per projektą
- Geriau supras, ką ir kaip galima mokytis
- Geriau supras save ir savo turimas kompetencijas
- Galės savo turimas kompetencijas parodyti ir įrodyti kitiems: mokyklai, universitetui, per darbo pokalbį ar kitame projekte
- Galės panaudoti „Youthpass“ rengdamas (-a) savo gyvenimo aprašymą
- Geriau supras, kaip toliau planuoti savo mokymąsi, kur link tobulėti

Ar žinote, kaip sukurti ir išduoti „Youthpass“ įgyvendinant savo projektą?

Užregistruokite savo organizaciją www.youthpass.eu. Ten susikursite projektą (su unikaliu numeriu). Teliks suvesti reikiamą informaciją apie projektą bei jo dalyvius.

YOUTHPASS sudaro dvi pagrindinės dalys:

Bendroji

Čia pateikiama bendroji informacija apie projektą, partnerius, projekto tikslus ir rezultatus, sertifikatas asmeninis – su dalyvio vardu. Kiekvienas projekto dalyvis turi teisę gauti šį sertifikatą

³³

Brošiūra apie „Youthpass“
[interaktyvus].
Prieiga per internetą:
<https://www.youthpass.eu/en/youthpass/downloads/>

Asmeninė

Šią dalį aprašo pats dalyvis. Tai nėra privaloma sertifikato dalis. Dalyvis (-ė) turi galimybę aprašyti per projektą įgytas kompetencijas pagal 8 esmines kompetencijų sritis. Kiekvienam dalyviui el. paštu iš internetinės sistemos bus išsiųstas kvietimas redaguoti savo „Youthpass“ turinį

Bendrają „YOUTHPASS“ turinio dalį galima sugeneruoti internete ir atspausdinti jaunimo mainų pabaigoje. Asmeninei daliai rekomenduojama skirti šiek tiek laiko ir po mainų. Vėliau, kaip projekto koordinatoriai, asmeninę dalį galėsite sugeneruoti ir išsiųsti mainų dalyviui kaip priedą.

Daugiau informacijos
ieškokite www.jtba.lt
arba www.youthpass.eu

TARPKULTŪRINIS MOKYMASIS

Tarpkultūrinis mokymasis? Ar jis vyks jūsų projekte? Be abejonės – TAIP!
Tarpkultūrinis mokymasis gali būti suprantamas skirtingai:

„...tarpkultūrinis mokymasis – tai individualus žinių įgijimo ir nuostatų išsiugdymo procesas ar elgesys, susijęs su skirtingų kultūrų sąveika“³⁴

Vis dėlto tarpkultūrinis mokymasis aptariamas platesniame kontekste, atsižvelgiant į tai, kad skirtingos kilmės žmonės gali taikiai gyventi kartu, ir įvertinant procesus, reikalingus tokiai visuomenei sukurti²²

Ledkalnio kultūros samprata³⁵

Norėtume jums pristatyti vieną labai gerai žinomą modelį: ledkalnio kultūros sampratą.

„Šis modelis išryškina elementus, kurie sudaro kultūrą, ir remiasi prielaida, kad dalis šių elementų yra aiškiai matomi, o kita dalis – sunkiai atrandami“²²

³⁴

GILLERT, Arne, HAJI-KELLA, Mohamed, JESUS CASCAO GUEDES, Maria de, RAYKOVA, Alexandra, SCHACHINGER, Claudia, TAYLOR, Mark. Metodinis rinkinys nr. 4. Tarpkultūrinis mokymasis. Strasbūras: Europos Tarybos leidykla, 2000.

²²

International Youth Exchange Guide [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/f5Je91>

³⁵

JANS, Marc, BECKER, Kurt de. Youth (-work) and Social Participation. Elements for a Practical Theory. Flemish Youth Council - JeP!

Pažvelkite į modelį. Ar suprantate, kad kai kurie kultūriniai dalykai gali veikti jūsų projekto procesą? Skirtumai tarp jūsų ir kolegų iš kitų šalių gali nuvesti prie nesusipratimų ar net konfliktų. Pvz., laiko suvokimas. Kodėl kai kurie dalyviai visada vėluoja, kai kurie ateina anksčiau, o kai kurie – laiku? Tai lemia mūsų kultūros suvokimas.

Planuodami jaunimo mainus pamąstykite, kaip priimsite kitas kultūras, žmones ir jų skirtingą elgesį. Kas bus daroma, kad dalyviai pamatytų ne tik akivaizdžias kitos kultūros apraiškas (šokius, maistą, muziką, teatrą ir pan.), bet ir norėtų pamatyti, suvokti, priimti gilesnius kultūrinius skirtumus, tuo pat metu išlaikydami savo tapatybę ir pasididžiavimą savo kultūra?

AR PAMĄSTĖTE, KAIP TARPKULTŪRINIO MOKYMOŠI PROCESAS PAVEIKS VISĄ JAUNIMO MAINŲ PROJEKTĄ? AR PAKANKAMAI ATSKLEIDĖTE ŠIĄ TEMĄ SAVO PROJEKTE IR JO VEIKLOSE?

DALYVIŲ IR GRUPĖS VADOVŲ ATSAKOMYBĖS

Dažnai manoma, kad tik projektą priimanti organizaciją yra atsakinga už apgyvendinimą, maitinimą, programą, veiklas ir visa kita. Kitos organizacijos jūsų projekte nėra svečiai, jie yra **partneriai!** Tai reiškia, kad visos atsakomybės projekte turėtų būti kiek įmanoma labiau paskirstytos po lygiai. Visi projekto partneriai turėtų pasirinkti programos dalis ar veiklas, kurias išmano geriausiai ar nori būti už jas atsakingi.

Pažvelkime, už ką gali būti atsakingi grupės vadovai ir dalyviai.

Atsakomybės

Grupės vadovas/-ai	Dalyviai
Organizuoti nacionalinės grupės įsivertinimus / susitikimus	Prisidėti pildant projekto paraišką bei galutinę ataskaitą
Informuoti dalyvius apie taisykles	Gali dalyvauti IPV
Informuoti dalyvius apie „Youthpass“	Vesti veiklas, užsiėmimus, diskusijų grupes
Informuoti dalyvius apie jaunimo mainams reikalingus dokumentus, techninius dalykus, kelionę	Pildyti „Youthpass“
Vykti į IPV	Dalyvauti bendruose grupės susitikimuose / įsivertinimuose
Informuoti apie namų darbus	Vykdyti projekto viešimą ir skleisti galutinius projekto rezultatus
Kartu su dalyviais dalyvauti ir vesti užsiėmimus, programos dalis	Ruošti namų darbus iki mainų pradžios
	Aktyviai dalyvauti suplanuotose veiklose
	Siūlyti pakeitimus programoje ar veiklose
	ir t.t.

Čia paminėta tik maža dalis dalykų, už ką grupės vadovai ir dalyviai gali būti atsakingi. Kaip jau turbūt pastebėjote, jaunimo mainuose dalyviai turi daug daugiau veiklų ir erdvės asmeniniam tobulėjimui, iniciatyviam veikimui ar mokymosi procesui.

Visi projekto partneriai, grupių vadovai ir dalyviai yra atsakingi už tai, kaip atrodys galutinis projekto rezultatas.

MATOMUMAS, SKLAIDA IR PROJEKTO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

Matomumą galėtume apibūdinti, kaip siekį parodyti daugiau savo jaunimo mainų projektu.

„Vykdamas projektą galite parodyti:

- + ką veikia jūsų organizacija – „nušviesti jos darbus“
- + kokios yra „Erasmus+“ jaunimo srities galimybės
- + vizualizuoti patirtį, žinias ir įgūdžius, įgytus per projektą.“²⁶

²⁶

GEUDENS, Tony. Making waves. Creating more impact with your youth projects. Inspiration to raise the visibility of your project and improve the dissemination and exploitation of project results. Brussels: SALTO-YOUTH Inclusion Resource Centre, 2010.

²⁴

Informacija parengta pagal 2015 m. programos vadovą. Prieš teikiant paraišką, rekomenduojame pasitikrinti naujausioje programos vadovo versijoje.

Projekto vykdymas yra puiki galimybė informuoti visuomenę apie jūsų organizacijos veiklą, projekto organizavimą ir „Erasmus+“ programą.

Dar vienas terminas, kurį turėtumėte gerai žinoti ir suprasti, yra sklaida.

SKLAIDA = informacijos sklaida apie rezultatus²⁴

Ar norėtumėte, kad visi projektai, kuriuos vykdo jauni žmonės, būtų skirti toms pačioms temoms ir siektų tų pačių tikslų? Tai lyg kiekvieną kartą iš naujo išrasti dvi ratų. O štai pasinaudoję jūsų projekto rezultatais kiti gali gauti informacijos, patarimų, naudingų žinių iš to, ką išmokote, atradote, išdiskutavote per savo projektą. Tai daro darbą su jaunimu, veiklas matomesnes ir efektyvesnes. „...konkretus jaunimo projekto pavyzdys gali būti naudingas įtikinant savo kolegas ar valdybos narius pradėti naują projektą. Sužinoję, ko jaunimo projektas gali pasiekti, jie suvoks, kokia nauda organizacijai iš tarptautinių jaunimo projektų ar net įsitrauks į stuktūrinį dialogą dirbant su jaunimu.“²⁴

Norėdami įsitikinti, kad naudojate teisingus terminus, kai kuriuos iš jų norime paaiškinti:

„Projekto matomumas

(parodykite jį) – viešinimas, reputacijos kūrimas, rinkodara, įvaizdžio kūrimas, ryšiai su žiniasklaida, logotipai ir vizualinė tapatybė...“²⁴

Pvz., atspausdinsite plakatus, kuriais kviesite vietas bendruomenę į projekto rezultatų pristatymą.

„Rezultatų sklaida

(išplatinkite juos) – elektroniniai laiškai, rezultatų pristatymas, produktų išleidimas, platinimas...²⁴

Pvz., dalyviai parašys straipsnį apie pasiektus projekto rezultatus, kurį išspausdins vietos laikraštyje.

„Rezultatų panaudojimas

(užtikrinimas, kad jie būtų naudojami) – jų adaptavimas kitame kontekste, pasidalinimas patirtimi, kitų mokymas, sistemų ir procedūrų tobulinimas...²⁴

Pvz., per mainus dalyviai išmoko pasigaminti lauko sauną. Po mainų dalyviai grįžę į savo vietos organizacijas išmokė draugus ir organizacijos narius, kaip pasistatyti lauko sauną.

„Diegimas

sukurtų produktų ar rezultatų diegimas į kitus projektus, tolimesnes veiklas ir kitas organizacijas...²⁴

Pvz., jaunimo mainuose kalbėjote apie gyvūnų teises ir apsaugą. Išbandėte keletą gyvūnų apsaugos būdų ir dar keletą susiplanavote ateičiai. Po mainų jautėtės tokie motyvuoti ir galintys daug nuveikti šia tema, kad nusprendėte įgyvendinti visą renginių ciklą apie gyvūnų teises skirtingose savo šalies vietose.

„Integravimas

sukurtų rezultatų ir patirties integravimas į (jaunimo) politiką, rekomendacijos, lobizmas, sistemos keitimas...²⁴

Pvz., per jaunimo mainus dalyviai dalinosi apie geresnes jaunimo įsidarbinimo galimybes kiekvienoje šalyje. Jie parengė rekomendacijų sąrašą sprendimų priėmėjams, kas padėtų pakeisti sistemą ir leistų jaunam žmogui greičiau, paprasčiau susirasti darbą. Šias rekomendacijas kiekvienas projekto partneris pristatė savo bendruomenės sprendimų priėmėjams ir padiskutavo, kaip būtų galima rekomendacijas įgyvendinti.²⁴

**ATLIKITE UŽDUOTĮ.
SURAŠYKITE ATSAKYMUS Į NURODYTUS KLAUSIMUS.**

Dar vienas veiksnys, kurį norėtume paminėti, yra tikslinė grupė, t. y. kam jūs norite adresuoti projekto matomumą, sklaidą ir papildomus projekto rezultatus.

Žinoti savo tikslinę grupę yra taip pat svarbu, kaip numatyti, koks bus projekto rezultatas! Gali būti, kad kartu su komanda suplanuosite nuostabias veiklas projekto matomumui, rezultatų sklaidai užtikrinti, šiam reikalui išleisite daug, bet į pristatymą niekas nesusirinks... Ką turėtumėte daryti, kad sulauktumėte sėkmingesnės pabaigos?

Pasirinkite tinkamą tikslinės grupės lygį ir nusimatykite norimą pasiekti dalyvių skaičių. Tada suplanuotos veiklos bus sėkmingai įgyvendintos.

„Mikrolygis

poveikis fokusuojasi į patį projektą – projekto dalyvius, jaunus žmones jaunimo organizacijose, vietos bendruomenę ir partneres organizacijas, tiesiogiai susijusias su projektu.“²⁴

Pvz., projekto rezultatai buvo pristatyti partnerėse organizacijose: jaunimo mainų dalyvių tėvai ir draugai bei organizacijos nariai buvo pakviesti į pristatymą.

„Mesolygis

veikia jaunimo sektorių daug plačiau, kaip opozicija individualiems projektams, – su jaunimu dirbančius asmenis, konsultantus, kitas organizacijas, aktyviai veikiančias jaunimo sektoriuje.“²⁴

Pvz., jaunimo mainų rezultatai pasiekė jaunimo politikos formuotojus ir buvo panaudoti leidžiant jaunimo įstatymus.

„Makrolygis

poveikis skirtas skatinti politikos pokyčius – nacionaliniu, europiniu ar Europos programos lygmeniu, labiau nei individualūs projektai.“²⁴

Pvz., keleto projektų tyrimų rezultatai apie „Erasmus+“ programą skirtingose šalyse buvo apibendrinti ir pristatyti Europos Komisijai, kuri galės įnešti į programą pakeitimų, atsižvelgiant į pateiktus duomenis.

Daugiau apie projekto sklaidą, matomumą ir rezultatų panaudojimą skaitykite www.SALTO-YOUTH.net/MakingWaves/

**PASIRINKITE TINKAMĄ
TIKSLINĖS GRUPĖS
LYGĮ IR NUMATYKITE
NORIMĄ PASIEKTI
DALYVIŲ SKAIČIŲ.
TADA SUPLANUOTOS
VEIKLOS BUS SĖKMINGAI
ĮGYVENDINTOS**

TOLIMESNĖ VEIKLA

Tebevykdote savo jaunimo mainų projektą

Kartu su kitais dalyviais, pamąstykite ir suplanuokite tęstines veiklas. Jos gali būti vietinės ar tarptautinės. Ką galėtumėte nuveikti su įgytomis žiniomis ir įgūdžiais po projekto? Kur galėtų būti panaudotos jūsų įgytos kompetencijos?

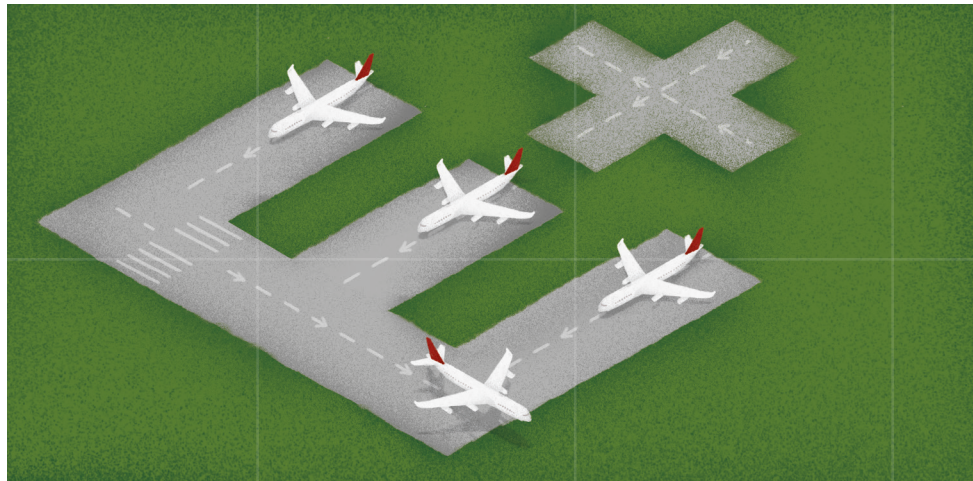
Jau įgyvendinote savo jaunimo mainų projektą

Galbūt labiau pasitikite savimi, tikriausiai įtvirtinote savo užsienio kalbos žinias, mokate dirbti ir gerai leisti laiką su skirtingais žmonėmis iš įvairių šalių ir kultūrų, esate motyvuotas ir „degate noru“ pratęsti tarptautinę patirtį. Turite daugybę kitų galimybių dalyvauti „Erasmus+“ jaunimo srities programoje. Programos tikslas yra stiprinti darbo su jaunimu kokybę ir neformalųjį jaunų žmonių ugdymą Europoje.

Norėtume jums pasiūlyti

daugiau galimybių, daugiau tarptautinių veiklų, daugiau žinių apie kitas šalis, kalbos kursų, daugiau draugų, lengvesnio įsitvirtinimo darbo rinkoje ir begalę kitų svarbių temų.

„Erasmus+“ parama: tai galimybės jauniems žmonėms dalyvauti veikloje užsienyje

Daugiau apie Europos savanorių tarnybą, didelio masto EST veiklas, struktūrinį dialogą ir kt. skaitykite programos vadovė <http://ec.europa.eu/youth/programme/>

Daugiau apie „Mobility Tool+“ naudojimą skaitykite „Mobility Tool+“ sistemos vadovė (ieškokite www.erasmus-plus.lt).

GALUTINĖ ATASKAITA

Pasibaigus projektui, per 60 dienų nuo projekto pabaigos, projekto rengėjas turi pateikti galutinę veiklos ataskaitą. Ji teikiama specialioje platformoje, kuri vadinasi „Mobility Tool+“. Prie jos prisijungiama taip pat kaip ir prie sistemos, kurioje gavote savo PIC numerį.

Po to, kai JTBA perkels duomenis apie finansuotą projektą į „Mobility Tool+“, sistema automatiškai išsiųs pakvietimą prisijungti prie projekto paraiškoje nurodytam kontaktiniam asmeniui bei organizacijos vadovui. Prisijungus reikės suvesti informaciją apie kiekvieną projekto dalyvį (tiek IPV, tiek mainų veiklos) – iš kur jis keliavo, pasirinkti, kokį atstumą iki mainų atkeliavo, kiek dienų dalyvavo, pažymėti, ar šis dalyvis yra turintis mažiau galimybių jaunas žmogus, o galbūt – grupės lyderis.

Suvedus informaciją apie visus projekto dalyvius ir pasitikrinus, ar informacija yra teisinga (bei ar sistema teisingai apskaičiavo projekto biudžetą), galima pereiti prie galutinės ataskaitos turinio dalies – atsakant į sugeneruotos formos klausimus aprašyti, kaip sekėsi įgyvendinti veiklas. Pabaigoje prisegus reikiamus dokumentus – skenuotą dalyvių sąrašą/deklaraciją, įgyvendintų veiklų tvarkaraštį, organizacijos vadovo pasirašytą sąžiningumo deklaraciją bei kitus papildomus dokumentus (žr. dotacijos sutarties bendrąsias sąlygas) – galutinę ataskaitą galima pateikti.

Taip pat nepamirškite, kad išanalizavus projekto įvertinimo rezultatus ir įgyvendintas veiklas turėsite aprašyti pasiektus rezultatus, dalyvių mokymąsi, įgyvendintas veiklas (mainų metu, viešinimo, rezultatų sklaidos ir kitus etapus).

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma

Turėtumėte žinoti, kad Europos Sąjungos programai „Erasmus+“ sukurta platforma, kurioje išsamiai apžvelgiami pagal šią programą finansuojami projektai ir atkreipiamas dėmesys į gerą patirtį. Šioje platformoje taip pat galima susipažinti su produktais (rezultatais, intelektualiais produktais), parengtais įgyvendinus finansuotus projektus.

Naujoji platforma turi keletą paskirčių, tai:

- projekto duomenų bazė (įskaitant projektų santraukas, URL nuorodas ir kt.)
- projektų rezultatų duomenų bazė, kurioje visi besidomintys gali susipažinti su pagrindiniais rezultatais

- + platforma gerosios „Erasmus+“ finansuotų projektų patirties pavyzdžiams
- + platforma projektams pristatyti nacionaliniu ir Europos lygmeniu

Skaidos platformoje matoma pagrindinė informacija apie projektą – numeris, pavadinimas, šalis partnerės, projekto santrauka.

ATKREIPKITE DĖMESĮ, KAD PROJEKTO SANTRAUKA YRA YPAČ SVARBI, NES JOJE PATEIKIAMAS APRAŠYMAS, SKIRTAS PLAČIAJAI VISUOMENEI. TAIGI JI TURĖTŲ BŪTI PARENGTA PAPERSTA KALBA IR AIŠKIU STILIUMI, KAD PROJEKTO TURINĮ GREITAI SUPRASTŲ IR SU PROJEKTU NESUSIJĘ ASMENYS.

Santraukoje turi būti pateikiama tokia informacija

- + projekto aplinkybės (pagrindiniai faktai)
- + projekto tikslai
- + dalyvių skaičius ir pobūdis
- + veiklos aprašymas
- + projekto vykdymo metodika
- + trumpas numatomų rezultatų ir poveikio aprašymas
- + potenciali ilgalaikė nauda

Jeigu projekto santrauka bus nekokybiška, jūs turėsite atnaujinti, papildyti projekto aprašymą.

Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros interneto svetainėje www.jtba.lt peržiūrėkite informacinius vaizdo klipus ir sužinosite, kaip prie projekto aprašymo įkelti rezultatus, kaip įterpti savo organizacijos logotipą ar kaip pateikti šią informaciją projektų koordinatoriaus peržiūrai ir kaip koreguoti informaciją apie projektą, jeigu ji buvo atmesta.

Plačiau su „Erasmus+“ sklaidos platforma galima susipažinti <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

Grupės vadovas – pilnametis suaugęs asmuo, kuris lydi, informuoja apie užduotis, rūpinasi nacionaline grupe jaunimo mainų projekte.

IPV – išankstinio planavimo vizitas.

Jaunimo mainai – tai jaunų (13–30 metų) žmonių grupių iš bent dviejų skirtingų šalių susitikimai bendrai veiklai, per kurią nagrinėjama pasirinkta aktuali tema, taikant neformaliojo ugdymo metodus mokomasi vieni iš kitų, atrandami kultūrų panašumai ir skirtumai.

Matomumas – viešinimas, reklama, ryšiai su žiniasklaida, logotipai ir vizualinė tapatybė.

Papildoma projekto rezultatų sklaida – užtikrinimas, kad projekto rezultatai ir produktai yra efektyviai toliau naudojami.

Papildomas finansavimas – papildomos lėšos projekto veikloms ar matomumui užtikrinti, gautos iš įvairių rėmėjų.

Partnerio mandato forma – oficialus partnerystės sutikimas tarp projektą rengiančios organizacijos ir organizacijos partnerės iš kitos šalies. Mandatai pasirašomi su visomis projekte dalyvaujančiomis organizacijomis. Tai privalomas priedas teikiant projekto paraišką.

Partnerė organizacija – organizacija, kuri yra partnerė jaunimo mainų projekte ir turi savo atsakomybes jame.

Priimanti organizacija – organizacija, kuri organizuoja jaunimo mainų projektą savo šalyje ir priima projekto dalyvius kartu su grupės vadov

Rezultatų sklaida – informacijos sklaida apie rezultatus.

Siunčianti organizacija – partnerė organizacija, kuri siunčia dalyvius su grupės vadovu į kitą šalį, į IPV, jei numatyta, ir į jaunimo mainų projektą.

Tęstinės veiklos – veiklos, suorganizuotos po projekto, bet sukurtos ar inicijuotos dar vykstant projektui arba kaip projekto pasekmė.

Tikslinė grupė – žmonės, kuriems skiriama ir į kuriuos nukreipiama projekto veikla.

DALYVAVIMO TARPTAUTINIUIOSE RENGINIUISE SUTARTIS NR. - ____

VšĮ „Istaiga“, atstovaujama vadovo Vardenio Pavardenio, irgimimo data, asmens dokumento Nr., gyvenantis (-i) (toliau – Dalyvis), sudarė šią sutartį, kuria susitarė:

I. VšĮ „Istaiga“ priima Dalyvį dalyvauti tarptautiniame renginyje:

Renginio pavadinimas: Jaunimo mainai „Youth exchange“

Renginio laikas: 2015 m. kovo 2 d. – kovo 8 d.

Renginio vieta: Vilnius

ir įsipareigoja apmokėti Dalyviui tokias išlaidas:

Kelionės išlaidas (100%)

Veiklos, maitinimo ir apgyvendinimo išlaidas

II. Dalyvis įsipareigoja:

1. dalyvauti renginyje, į kurį yra siunčiamas, ir per jį neužsiimti kita, su renginiu nesusijusia, veikla;
2. per 7 dienas nuo renginio pabaigos pristatyti VšĮ „Istaiga“ pirminius buhalterinius dokumentus (bilietus, draudimo polisus, sąskaitas ir kt.);
3. renginyje įgytas žinias taikyti savo organizacijos / institucijos veikloje ir skleisti savo ir kitose organizacijose / institucijose;

III. VšĮ „Istaiga“ neprisiima atsakomybės už per renginį Dalyvio patirtas traumas, sužalojimus, prarastą turtą, Dalyvio nusizengimus valstybės, kurioje vyksta renginys, įstatymams.

IV. Ši sutartis remiasi Lietuvos Respublikos įstatymais. Visi ginčai tarp sutarties šalių sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

V. Ši sutartis, sudaryta dviem egzemplioriais, turinčiais vienodą juridinę galią, įsigalioja nuo jos pasirašymo dienos.

Sutarties šalių parašai:

VšĮ „Istaiga“

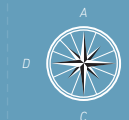
Vadovas Vardenis Pavardenis

Data, vieta

Dalyvis (vardas, pavardė)

Dalyvio tėvai (globėjai) (vardas, pavardė)

Data, vieta

➤ Pasiruošimas išankstinio planavimo vizitui

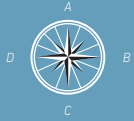
- Pasirinkite vieną kalbą, kuria dirbsite
- Bendraukite elektroniniu paštu, telefonu ir kt. (pasirinkite geriausią būdą)
- Suformuluokite ir išsiuntinėkite preliminarią susitikimo darbotvarkę
- Pasitikrinkite vizų reikalavimus
- Pasitikrinkite, ar išankstinio planavimo vizito dalyviai yra grupių vadovai

**➤ Išankstinio planavimo vizito metu
Susitikimo pradžioje**

- Išsiaiškinkite, ko tikėtis iš projekto ir vieni iš kitų
- Susipažinkite vieni su kitais
- Įformalias procedūras žvelkite rimtai
- Susitarkite, kaip bus priimami sprendimai
- Susitarkite, kas seka laiką
- Aprašykite susitikimą ir fiksuokite susitarimus bei laiko terminus. Po susitikimo viską išsiųskite dalyviams
- Sudarykite susitikimo darbotvarkę

➤ Susitikimo metu aptariamoms temoms

- Taisyklės su jaunimu dirbantiems asmenims (medžiagos prieš jaunimo mainus paruošimas). Laikas, alkoholis, narkotikai, seksas, sveikata ir saugumas, lyčių klausimai, pinigai, kaip išspręsti galimas problemas...ir apibrėžti taisykles
- Kaip susitvarkyti su galimais konfliktais grupėje
- Aptarti informacijos prieinamumą ir aiškumą, suplanuoti apsikeitimą informacija
- Asmeniniai ir organizacijų lūkesčiai
- Tikslai ir uždaviniai (laukiami rezultatai)
- Tikslinė grupė (dalyviai, lytis, išsilavinimas, patirtis, amžius, amžiaus balansas ir pan.)
- Laiko kalendorius
- Veiksmy planas su laiko terminais
- Įvertinimas ir ataskaita (ką įvertinti, kodėl daromas įvertinimas, kam skirtas įvertinimas, kaip vyks įvertinimas, ko reikia įvertinimui, kas dalyvaus įvertinime, kada vyks įvertinimas ir t.t.)
- Individualios vadovų savybės ir sugebėjimai, vaidmenys
- Dalyvių dalyvavimas ir pasiruošimas

- ✦ Susitarimas su jaunais žmonėmis
- ✦ Atsakomybės, jų delegavimas (kas ką daro)
- ✦ Atvira diskusija apie šalių kultūrinius papročius
- ✦ Saugumas
- ✦ Teisiniai reikalavimai
- ✦ Programa, detalus tvarkaraštis
- ✦ Darbo metodai
- ✦ Vertimas – ar jis reikalingas
- ✦ Laisvalaikio užsiėmimai
- ✦ Grupių vadovai: pasirinkite žmones (pasiekiamus), su kuriais palaikysite ryšius
- ✦ Paruoškite finansinį susitarimą, kurį turėtų pasirašyti visi partneriai
- ✦ Formalus susitarimas
- ✦ Finansai: išlaidų kompensavimas, reikalingi dokumentai
- ✦ Pinigai
- ✦ Kelionės į šalį organizavimas
- ✦ Transporto vietoje organizavimas
- ✦ Resursai
- ✦ Aplinka ir ekskursijų galimybės
- ✦ Techninės priemonės
- ✦ Informacija apie šalis
- ✦ Pragyvenimo standartai
- ✦ Ar viskas suorganizuota (gerai!)
- ✦ Susitikimai, laiko terminai ir atsakomybės
- ✦ Elektroninio pašto adresai, telefonas projekto metu

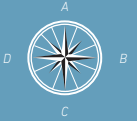
➤ Po išankstinio planavimo vizito

- ✦ Pasiektų susitarimų vykdymas

➤ Praktiniai klausimai

- ✦ Informacija apie priėmimą, medicines paslaugas vietoje
- ✦ Apgyvendinimas
- ✦ Ypatingi poreikiai
- ✦ Maistas

NAUDOTA LITERATŪRA

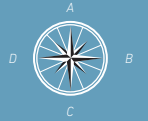

- „BiTriMulti“ tarptautinių mokymo kursų jaunimo mainų organizatoriams tinklaraštis [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://goo.gl/mMlfgd>
- Brošiūra apie „Youthpass“ [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/downloads/>
- BULDIOSKI, Goran, GRIMALDI, Cecilia, MITTER, Sonja, TITLEY, Gavan, WAGNER, Georges. Metodinis rinkinys nr. 6 „Mokymo pagrindai“. Strasbūras: Europos Tarybos leidykla, 2003.
- „Erasmus+“ programos vadovas [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://erasmus-plus.lt/uploads/files/2015-programos-vadovas-lt.pdf>.
- Facebook partnersčių grupių pavyzdžiai: „Youth in Action“; „Salto Youth Recourse Centers“; „Exchanges Network“.
- GAILIUS, Žilvinas; MALINAUSKAS, Artūras; PETKAUSKAS, Donatas; RAGAUSKAS, Laimonas. Darbo su jaunimo grupėmis vadovas. Neformaliojo ugdymo praktika Lietuvoje. Vilnius: Flexiprint, 2013. ISBN 978-609-429-024-4.
- GEUDENS, Tony. Making waves. Creating more impact with your youth projects. Inspiration to raise the visibility of your project and improve the dissemination and exploitation of project results. Brussels: SALTO-YOUTH Inclusion Resource Centre, 2010.
- GHERGA, Eugen, PACHESO, Andres Abad, TAMMI, Lynne. Going international opportunities for all. SALTO-YOUTH Inclusion Resource Centre, 2004.
- GILLERT, Arne, HAJI-KELLA, Mohamed, JESUS CASCÃO GUEDES, Maria de, RAYKOVA, Alexandra, SCHACHINGER, Claudia, TAYLOR, Mark. Metodinis rinkinys nr. 4. Tarpkultūrinis mokymasis. Strasbūras: Europos Tarybos leidykla, 2000.
- How to Make a Partnership [interaktyvus]. SALTO Euro-Med Training Box. Prieiga per internetą: <https://goo.gl/ybLGIU>

- International Youth Exchange Guide [interaktyvus].
Prieiga per internetą: <http://goo.gl/fsJe91>
- JANS, Marc, BECKER, Kurt de. Youth (-work) and Social Participation. Elements for a Practical Theory. Flemish Youth Council - JeP!
- OTLAS partnerių paieškos sistema [interaktyvus].
Prieiga per internetą: <http://jtba.lt/erasmus/otlas/>
- Preliminari partnerių sutartis, pavyzdys [interaktyvus]. Airijos nacionalinė agentūra „Leargas“.
Prieiga per internetą: <http://goo.gl/bab6DW>
- SALTO resursų centrai [interaktyvus].
Prieiga per internetą: <http://www.salto-youth.net>
- The WAGGGS Triennial Theme. Creating Peace Worldwide. Module 9 „Partnership“.
- Training course on project management – capacity building on the European level. SALTO-YOUTH.
- Whassup with you (th exchanges)? [interaktyvus]. Braga, 2013.
Prieiga per internetą: <https://goo.gl/DEOFIA>.
- What is a Youth Exchange? [interaktyvus]. SALTO-YOUTH Resource Centre, 2011.
Prieiga per internetą: <https://goo.gl/VAHTCA>

NAUDINGOS NUORODOS

- Airijos nacionalinė agentūra „Leargas“:
<http://www.leargas.ie/resources/>
- „BiTriMulti“ mokymo kursai:
<http://www.bitrimulti.net>
- Europos Sąjungos programa „Erasmus+“:
www.erasmus-plus.lt
- Europos savanorių tarnybos organizacijų duomenų bazė:
http://europa.eu/youth/evs_database
- Europos savanorių tarnybos projektų pasiūlymai:
<http://findevs.com>
- „Youthpass“ interneto svetainė:
www.youthpass.eu
- Europos Tarybos virtualus knygynas:
www.book.coe.int
- Jaunimo reikalų departamentas:
www.jrd.lt
- Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra:
www.jtba.lt
- Lietuvos neformaliojo ugdymo asociacija:
www.neformaliai.lt
- SALTO-YOUTH resursų centro metodų biblioteka:
<https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/>
- SALTO-YOUTH resursų centrai:
<https://www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding/>